

แผนพัฒนาการเกษตรตำบลศรีสัชนาลัย

ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐

(ฉบับทบทวน ปี ๒๕๖๘)

สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย

จังหวัดสุโขทัย

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๑.๒ ระดับความสำเร็จของการจัดทำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

คำนำ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาอาชีพของเกษตรกร การจัดการทรัพยากรเกษตร และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พื้นฟูสิ่งแวดล้อม โดยการบูรณาการกิจกรรม/โครงการต่างๆของหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผสมผสานกับกระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรหรือชุมชนในแต่ละพื้นที่ จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาได้สอดคล้องกับความต้องการและความเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ สภาพเศรษฐกิจ สังคม ประเพณี วัฒนธรรมของแต่ละชุมชน ก่อให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภาคการเกษตร ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนมีลักษณะของชุมชนที่เข้มแข็งและเกษตรกรสามารถประกอบอาชีพเกษตรได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นจึงมีการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลขึ้นเพื่อเป็นทิศทางในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจาก ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตัวแทนเกษตรกร ตัวแทนกลุ่มอาชีพต่างๆในตำบลและคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลศรีสัชนาลัย ในการจัดทำเวทีชุมชน นำเสนอ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลและเสนอแผนพัฒนาเกษตรระดับตำบลแบบมีส่วนร่วมในภาพรวมของตำบล ผู้ดำเนินการจัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลที่จัดทำขึ้นจะสามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาความเป็นอยู่ของเกษตรกรและชุมชนได้ตามทางเลือกที่เหมาะสม

นางสาวนิตยา นุชนารถ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลศรีสัชนาลัย

อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

คำนำ	๒
สารบัญ	๓
สารบัญตาราง	๕
สารบัญภาพ	๖
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๗
๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๗
๑.๑.๒ อาณาเขต	๗
๑.๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๘
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๘
๑.๒.๑ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๙
๑.๓ สภาพภูมิอากาศ	๑๖
๑.๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๑๖
๑.๓.๒ ฤดูกาล	๑๖
๑.๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๑๖
๑.๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๑๖
๑.๔ เส้นทางคมนาคม	๑๗
๑.๔.๑ เส้นทางคมนาคม	๑๗
๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๘
๑.๕.๑ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๘
๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๘
๑.๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๙
๑.๖.๒ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว	๑๙
๑.๖.๓ การศึกษา	๒๐
๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๒๑
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล	๒๓
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล	๒๓
๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๒๓
๒.๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๒๘
๒.๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๓๐

๒.๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ (ข้าว)	๓๐
- พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๓๐
- ปริมาณการผลิต	๓๓
- สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๓๓
- ภูมิทุนการเพาะปลูก	๓๕
- ต้นทุนการผลิต	๓๕
- สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๓๖
- เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๓๗
๒.๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ (อ้อยโรงงาน)	๓๘
- พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๓๘
- ปริมาณการผลิต	๔๑
- สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๔๑
- ภูมิทุนการเพาะปลูก	๔๒
- ต้นทุนการผลิต	๔๒
- สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๔๓
- เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๔๔
๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางการแก้ปัญหา	๔๕
๒.๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๔๘
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๕๐
๓.๑ แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี	๕๙
๓.๒ แผนการลงทุน	๖๑
๓.๓ แผนการปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร	๖๓

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑ แสดงการแบ่งเขตการปกครอง จำแนกตามรายหมู่บ้าน	๘
ตารางที่ ๒ แสดงอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือนของจังหวัดสุโขทัย (หน่วย : องศาเซลเซียส)	๑๖
ตารางที่ ๓ แสดงปริมาณน้ำฝน ฝนตกในปี ๒๕๕๐-๒๕๖๓ (หน่วย : มิลลิเมตร)	๑๗
ตารางที่ ๔ แสดงปริมาณการถือครองที่ดิน	๑๘
ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนประชากรในพื้นที่ตำบลศรีสัชนาลัย	๒๐
ตารางที่ ๖ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๒๓
ตารางที่ ๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร	๒๔
ตารางที่ ๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร	๒๔
ตารางที่ ๙ แสดงลักษณะเอกสารสิทธิ์ของเกษตรกร	๒๕
ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๒๖
ตารางที่ ๑๑ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๒๖
ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร	๒๖
ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๒๗
ตารางที่ ๑๔ ศูนย์เครือข่าย ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒๗
ตารางที่ ๑๕ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน	๒๘
ตารางที่ ๑๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ)	๓๐
ตารางที่ ๑๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว	๓๑
ตารางที่ ๑๘ แสดงพื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว	๓๒
ตารางที่ ๑๙ แสดงปริมาณการปลูกข้าว	๓๓
ตารางที่ ๒๐ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว	๓๕
ตารางที่ ๒๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการทำนา	๓๗
ตารางที่ ๒๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ)	๓๘
ตารางที่ ๒๓ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน	๓๙
ตารางที่ ๒๔ แสดงพื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน	๔๐
ตารางที่ ๒๕ แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน	๔๑
ตารางที่ ๒๖ แสดงต้นทุนการผลิตการปลูกอ้อยโรงงาน	๔๒
ตารางที่ ๒๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตอ้อยโรงงาน	๔๔
ตารางที่ ๒๘ แสดงปัญหาในด้านต่างๆ	๔๕

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ ๑ แสดงที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๗
ภาพที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่าไม้ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๘
ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะภูมิประเทศ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๙
ภาพที่ ๔ แสดงกลุ่มชุดดิน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๑๔
ภาพที่ ๕ แสดงแผนที่ชุดดิน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๑๕
ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๑๗
ภาพที่ ๗ แสดงแหล่งน้ำ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๑๘
ภาพที่ ๘ แสดงแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๑
ภาพที่ ๙ แสดงหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามอายุ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๓
ภาพที่ ๑๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๔
ภาพที่ ๑๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๕
ภาพที่ ๑๒ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๕
ภาพที่ ๑๓ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒๘
ภาพที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๘
ภาพที่ ๑๕ แสดงพื้นที่น้ำผิวดิน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๙
ภาพที่ ๑๖ แสดงพื้นที่น้ำใต้ดิน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๙
ภาพที่ ๑๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว	๓๐
ภาพที่ ๑๘ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสม สำหรับปลูกข้าว	๓๑
ภาพที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว	๓๑
ภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามชั้นความเหมาะสม	๓๒
ภาพที่ ๒๑ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว	๓๒
ภาพที่ ๒๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง)	๓๓
ภาพที่ ๒๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว	๓๕
ภาพที่ ๒๔ แสดงวิธีการตลาดข้าว	๓๖
ภาพที่ ๒๕ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว	๓๗
ภาพที่ ๒๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน	๓๘
ภาพที่ ๒๗ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสม สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน	๓๙
ภาพที่ ๒๘ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน	๓๙
ภาพที่ ๒๙ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานตามชั้นความเหมาะสม	๔๐
ภาพที่ ๓๐ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน	๔๐
ภาพที่ ๓๑ แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน (พื้นที่ปลูกจริง)	๔๑
ภาพที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงาน	๔๒
ภาพที่ ๓๓ แสดงวิธีการตลาดอ้อยโรงงาน	๔๓
ภาพที่ ๓๔ แสดงแหล่งรับซื้ออ้อยโรงงาน	๔๓

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

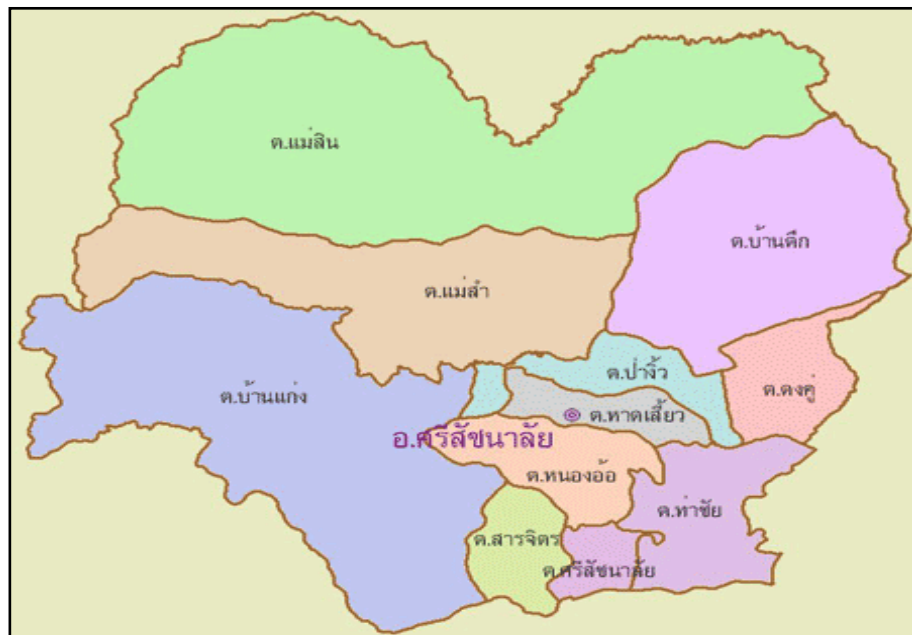
ตำบลศรีสัชนาลัย ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของอำเภอสรีสัชนาลัย ห่างจากจังหวัดสุโขทัยไปทางทิศเหนือ เป็นระยะทางประมาณ ๕๗ กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๑ (สุโขทัย – ศรีสัชนาลัย) และอยู่ห่างจากตัวอำเภอสรีสัชนาลัยประมาณ ๑๒ กิโลเมตร

๑.๑.๒ อาณาเขต

ตำบลศรีสัชนาลัย มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบล หนองอ้อ และตำบล ท่าชัย อำเภอสรีสัชนาลัย
- ทิศใต้ ติดต่อกับตำบล ป่ากุมเกาะ อำเภอสวรรคโลก
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบล ท่าชัย อำเภอสรีสัชนาลัย
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบล สารจิตร อำเภอสรีสัชนาลัย

แผนที่แสดงขอบเขตตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๑ แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน)

๑.๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกได้ดังนี้

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตำบลศรีสัชชนาลัยอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองศรีสัชชนาลัย
- แบ่งพื้นที่เป็น ๖ หมู่บ้าน

ตารางที่ ๑ แสดงการแบ่งเขตการปกครอง จำแนกตามรายหมู่บ้าน ตำบลศรีสัชชนาลัย อำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	รายชื่อกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	
๑	วังวน	นายชวน	บัวอ่อน
๒	วงศ์ใหญ่	นางอัมพร	แมนหมาย
๓	เมืองเก่า	นางสาวกรองแก้ว	จันทร์วัฒนพงษ์
๔	เมืองเก่า	นายพิเชฐ	กล่อมยิ้ม
๕	หนองช้าง	นายอรรถพร	ชาญสมา
๖	พระปรารค์	นายสมนึก	สุกอร่าม (กำนัน)

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

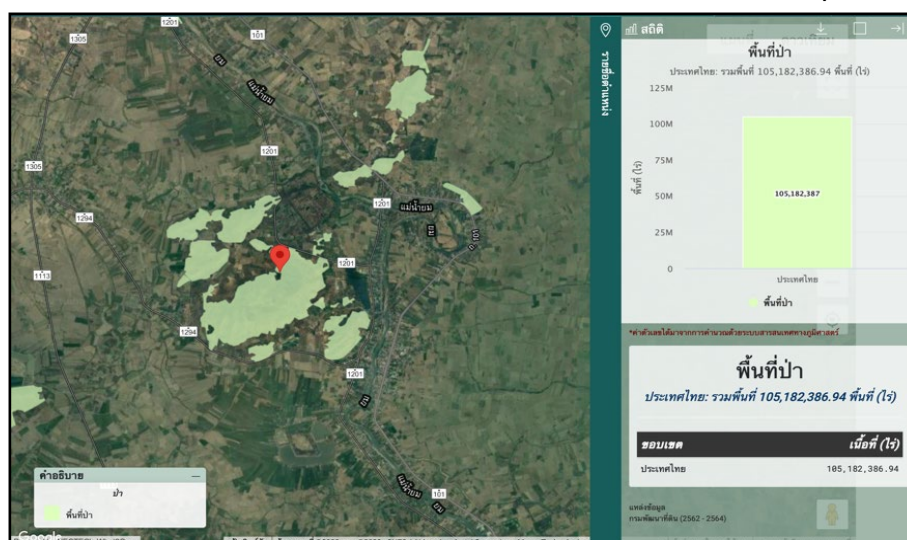
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

สภาพภูมิประเทศของตำบลศรีสัชชนาลัย แบ่งออกได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑.๒.๑ พื้นที่สูงเชิงเขา มีความสูงมากกว่า ๓๕ องศา เนื้อที่ประมาณ ๓๐% ของพื้นที่ทั้งตำบล ส่วนใหญ่เป็นเนื้อที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าไม้ และเขตอุทยาน

๑.๒.๒ พื้นที่ค่อนข้างราบ อยู่ในระดับต่ำกว่า ๓๕ องศา มีเนื้อที่ประมาณ ๗๐% ของพื้นที่ทั้งตำบล ส่วนใหญ่ใช้ในการทำนา ทำไร่ ทำสวนผลไม้ และการเกษตรอื่น ๆ

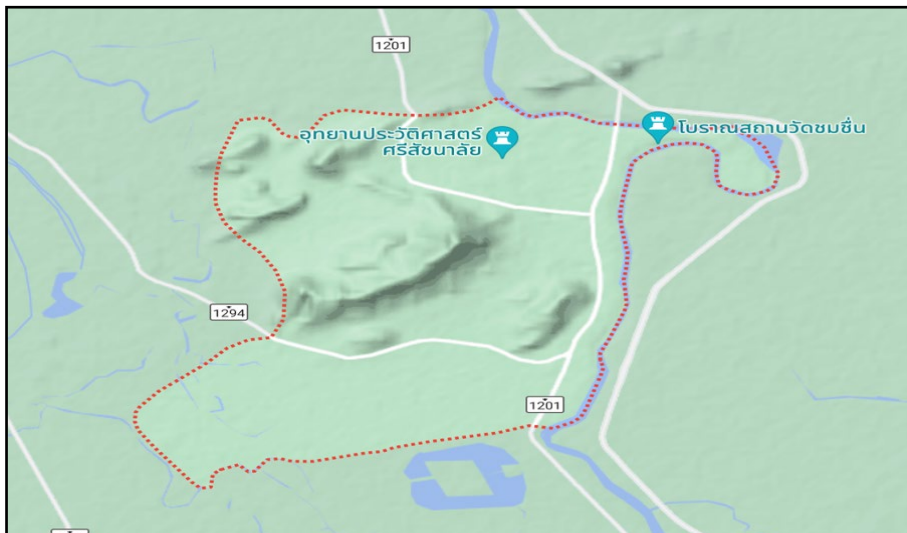
แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ ตำบลศรีสัชชนาลัย อำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่าไม้ ตำบลศรีสัชชนาลัย อำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา : AGRI Map ,พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะภูมิประเทศ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย ,พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

กลุ่มชุดดินของตำบลศรีสัชนาลัย โดยทั่วไปประกอบด้วยชุดดินจำนวน ๖ ชุดดิน ด้วยกันดังนี้ คือ กลุ่มชุดดินที่ ๑๕, ๓๓, ๓๖, ๓๘, ๔๘ และ ๕๖

๑. กลุ่มชุดดินที่ ๑๕

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า สภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ดีหรือไม่ค่อยดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง สีนํ้าตาลปนเทา ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีนํ้าตาลหรือสีเทาปนชมพู มีจุดประสีเหลืองหรือสีนํ้าตาลปนเหลืองตลอดชั้นดิน ชั้นดินล่างมักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็ก และแมงกานีส ดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ค่าพีเอช ๖.๐-๗.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา ในฤดูแล้งบริเวณที่มีแหล่งน้ำใช้ปลูกยาสูบ พืชผักต่างๆ หรือพืชไร่บางชนิด ถ้ามีการชลประทาน ใช้ทำนาได้ ๒ ครั้งในรอบปี

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ การเกิดชั้นดานแน่นที่บีบใต้ชั้นไผ่พรวน โดยเฉพาะในดินที่มีอินทรีย์วัตถุน้อย ทำให้รากพืชเจริญเติบโตไม่ค่อยดี ข้าวแตกกอได้ยาก แต่สามารถปรับปรุงได้ โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุแก่ดินและมีการไถพรวนต่างระดับความลึกบ้าง

การจัดการดินสำหรับปลูกพืช

ข้าว

ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ ในระยะการไถเตรียมดินก่อนการปักดำข้าวหรืออาจจะมีการปลูกพืชตระกูลถั่ว เป็นปุ๋ยพืชสดโดยใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ ๕ กิโลกรัม/ไร่ หว่านก่อนถึงฤดูทำนา

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ)

ดินกลุ่มนี้ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูฝน เนื่องจากมีน้ำแช่ขังระดับสูง เว้นแต่จะปรับปรุงพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมได้ และต้องมีระบบการระบายน้ำที่ดี เนื่องจากดินระบายน้ำไม่ดี อาจมีน้ำแช่ขังได้เมื่อฝนตกหรือเมื่อให้

น้ำแก๊พซ ในช่วงฤดูแล้ง บริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ สามารถใช้ปลูกพืชไร่ได้ แต่ต้องมีการจัดการดินโดยการยกร่อง เพื่อช่วยการระบายน้ำของดิน

การเปลี่ยนสภาพการใช้ดินจากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่แบบถาวร คือปลูกได้ทั้งฤดูฝนและฤดูแล้ง ต้องสร้างคันดินรอบพื้นที่ปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกร่องปลูกแบบถาวรโดยให้สันร่องกว้าง ๖-๘ เมตร มีคูระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อย โดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนสันร่อง ป้องกันไม่ให้น้ำท่วมและมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยังสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

กรณีปลูกหลังเก็บเกี่ยวข้าวหรือปลูกในฤดูแล้ง ให้ยกร่องปลูกสูง ๒๐-๓๐ เซนติเมตร เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำแช่ขัง ถ้ามีฝนตกหรือการให้น้ำชลประทาน ควรมีร่องระบายน้ำรอบแปลงนาหรือภายในแปลงนาห่างกัน ๑๕-๒๐ เมตร ควรมีความกว้าง ๔๐-๕๐ เซนติเมตร เป็นการช่วยระบายน้ำผิวดิน และสะดวกในการให้น้ำ การเข้าไปดูแลแปลงปลูก

ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ หว่านให้ทั่วแปลงปลูกแล้วไถกลบเคล้าให้เข้ากับดิน ตากดินให้แห้งประมาณ ๒๐-๓๐ วันก่อนที่จะย่อยดินปลูกพืช การปลูกพืชตระกูลถั่วหรือใส่วัสดุปรับปรุงดิน เช่น ชี้เลื่อย แกลบสด ปากตะกอนจากโรงงานน้ำตาล หรือเศษพืช แล้วไถกลบไปในดิน เมื่อสลายตัวดีจะช่วยทำให้ดินร่วนซุย และเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดินเช่นกัน

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

ไม่แนะนำให้ปลูกเนื่องจากเป็นดินในที่ราบเรียบและราบลุ่ม มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน และมีการระบายน้ำเลว เว้นแต่มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยยกร่องตามความยาวที่ กว้าง ๖-๘ เมตร ร่องกว้าง ๑.๕-๒.๐ เมตร ลึก ๑ เมตร ให้ร่องแปลงอยู่สูงกว่าระดับน้ำที่เคยท่วม แยกดินชั้นบนและล่างกองไว้ ทั้งตากแดด ๑-๒ เดือน คลุกดินกับปุ๋ยอินทรีย์ ๑-๒ ตัน/ไร่ ไถกลบเคঁากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๗-๑๔ วันก่อนปลูกพืช ระบายปลูกและปุ๋ยเคมีขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล

พืชผักกินใบ

เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินที่พบในที่ลุ่ม ระบายน้ำไม่ดี มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน บางแห่งมีน้ำท่วมป่า การปลูกพืชผักจะปลูกได้ก่อนและหลังฤดูฝน ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ หากต้องการเพาะปลูกอย่างถาวรจะต้องปรับปรุงพื้นที่เช่นเดียวกับการปลูกพืชไร่และไม้ผล โดยการทำคันกันน้ำรอบพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกร่องปลูกแบบถาวรโดยให้สันร่องกว้าง ๖-๘ เมตร มีคูระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนสันร่อง ป้องกันไม่ให้น้ำท่วมและมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยังสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

๒. กลุ่มชุดดินที่ ๓๓

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนปนทรายแข็ง ที่เกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบบริเวณสันดินริมน้ำเก่า เนินตะกอนรูปพัด หรือที่ราบตะกอนน้ำพา สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย ดินลึกมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแข็งถึงดินร่วนเหนียวปนทรายแข็ง สีดินเป็นสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนแดง บางแห่งในดินลํ้าลึกๆ มีจุดประสีเทาและสีน้ำตาล อาจพบแรมก้ำหรือก้อนปูนปะปน ดินบนเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย ค่าพีเอช ๕.๕-๖.๕ ดินส่วนล่างเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างเล็กน้อย ค่าพีเอช ๖.๕-๘.๐ มีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น ข้าวโพด อ้อย ฝ้าย ยาสูบ ถั่วต่างๆ และสับปะรด บางแห่งใช้ปลูกไม้ผล หรือเป็นที่อยู่อาศัย

ดินกลุ่มนี้ไม่มีปัญหาในการใช้ประโยชน์ แต่ควรมีการปรับปรุงบำรุงดินอยู่เสมอ โดยเฉพาะการเพิ่มอินทรีย์วัตถุที่จะช่วยไม่ให้นดินแน่นทึบหรือเกิดชั้นดาน

การจัดการดินสำหรับปลูกพืช

ข้าว

กลุ่มชุดดินนี้ ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมาก หากจำเป็น ต้องทำคันนา และมีแหล่งน้ำ

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ)

ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา ๑.๐-๒.๐ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมลิ็ดถั่วพราง ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมลิ็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียนหรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

เหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ดอน ดินมีการระบายน้ำดี ขุดหลุมปลูก และรองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ในกรณีดินเป็นกรดให้ใส่ปูนขาว อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/หลุม คลุกเคล้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วันก่อนปลูกพืช ควรมีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูกในฤดูแล้ง

พืชผักกินใบ

เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินดอน ระบายน้ำดี เหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชันจะต้องเตรียมแปลงปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

๓. กลุ่มชุดดินที่ ๓๖

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนละเอียดที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา ดินลึกมาก การระบายน้ำดี เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนปนดินเหนียว สี น้ำตาล เหลือง หรือแดง ดินบนเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง ค่าพีเอช ๕.๐-๖.๐ ส่วนดินล่างเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ค่าพีเอช ๖.๐-๗.๐ ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น อ้อย ข้าวโพด ถั่ว สับปะรด และไม้ผลบางชนิด

ปัญหาที่พบ ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ และเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเรื่องการชะล้างพังทลายเกิดขึ้น

การจัดการดินสำหรับปลูกพืช

ข้าว

กลุ่มดินชุดนี้ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมาก หากจำเป็นต้องทำคันนา และมีแหล่งน้ำ

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ)

ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา ๑.๐-๒.๐ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมลิ็ดถั่วพราง ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมลิ็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียนหรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

เหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ดอน ดินมีการระบายน้ำดี ขุดหลุมปลูก และรองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ควรมีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูกในฤดูแล้ง

พืชผักกินใบ

เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินดอน ระบายน้ำดีเหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชันจะต้องเตรียมแปลงปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

๔. กลุ่มชุดดินที่ ๓๘

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ ที่มีลักษณะการทับถมเป็นชั้นๆ ของตะกอนในแต่ละช่วงเวลา บริเวณสันดินริมน้ำ หรือที่ราบตะกอนน้ำพา สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ดินลึกมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายละเอียด สีดินเป็นสีน้ำตาล อาจพบจุดประสีเทาและสีน้ำตาลในดินล่าง บางแห่งมีแร่ไมก้าหรือก้อนปูนปะปน ดินเป็นกรดจัดถึงด่าง ปานกลาง ค่าพีเอช ๕.๕-๘.๐ ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก สวนผลไม้ และเป็นบ้านเรือนที่อยู่อาศัย

ปัญหาที่พบ ได้แก่ น้ำท่วมบ่าบางปีในช่วงฤดูฝน อาจทำความเสียหายแก่พืชผลได้

การจัดการดินสำหรับปลูกพืช

ข้าว

กลุ่มดินชุดนี้ไม่เหมาะสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมาก หากจำเป็นต้องทำคันนา และมีแหล่งน้ำ

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ)

ทำพราง หรือเขื่อนกันน้ำ เพื่อป้องกันน้ำท่วมบ่า พร้อมทั้งจัดระบบการระบายน้ำออกจากพื้นที่เพาะปลูก หรือปรับระยะเวลาการปลูกพืชเพื่อหลีกเลี่ยงช่วงน้ำท่วม ปรับปรุงบำรุงดินโดยใส่ปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๑-๒ ตัน/ไร่ หรือปลูกพืชปุ๋ยสดแล้วไถกลบ

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

เหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ดอน ดินมีการระบายน้ำดี ขุดหลุมปลูก และรองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ในกรณีดินเป็นกรดให้ใส่ปูนขาว อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/หลุม คลุกเคล้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วันก่อนปลูกพืช

พืชผักกินใบ

เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินดอน ระบายน้ำดีเหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชันจะต้องเตรียมแปลงปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

๕. กลุ่มชุดดินที่ ๔๘

เป็นกลุ่มชุดดินต้นที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของวัตถุต้นกำเนิดดินที่มาจากหินเนื้อค่อนข้างหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยจนถึงเนินเขา การระบายน้ำดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายปนเศษหินหรือปนกรวดมาก ก้อนกรวดส่วนใหญ่เป็นหินกลมมน หรือเศษหินต่างๆ บางแห่งอาจชั้นหินพื้นดินกว่า ๕๐

เซนติเมตร สีดินเป็นสีน้ำตาล เหลือง หรือแดง ดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง ค่าพีเอช ๕.๐-๖.๐ ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติ บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่ ไม่ไถ่เร็ว เช่น ข้าวโพด มะม่วง มะขาม ยูคาลิปตัส

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เป็นดินตื้น ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน

การจัดการดินสำหรับปลูกพืช

ข้าว

กลุ่มดินชุดนี้ไม่เหมาะสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมาก หากจำเป็นต้องทำคันนา และมีแหล่งน้ำ

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ)

เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน อัตรา ๑-๓ ตัน/ไร่ หรือปลูกพืชปุ๋ยสดแล้วไถกลบลงดิน ปลูกพืชไร่ตามแนวระดับขวางความลาดเทของพื้นที่ ควรปลูกแถบหญ้าแฝกตามแนวระดับขวางความลาดเทของพื้นที่ เพื่อช่วยชะลอการไหลบ่าของน้ำ ปลูกพืชตระกูลถั่วแซมระหว่างแถวพืชหลัก หรือปลูกพืชเหลื่อมฤดู บริเวณที่มีความลาดเทเกิน ๕% ควรนำมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ วิธีกลมาใช้ เช่น ทำคันดิน คันเบนน้ำ ทางระบายน้ำ บ่อดักตะกอน หรือขุดบ่อน้ำในไร่นา

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

ไม่เหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากดินตื้นถึงตื้นมาก เว้นแต่มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยขุดหลุมให้ใหญ่ขึ้น รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ในกรณีดินเป็นกรดให้ใส่ปูนขาว อัตรา ๓-๕ กิโลกรัม/หลุม คลุกเคล้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วันก่อนปลูกพืช ควรมีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูกในฤดูแล้ง

พืชผักกินใบ

เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินดอน ระบายน้ำดีเหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชันจะต้องเตรียมแปลงปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

๖. กลุ่มชุดดินที่ ๕๖

เป็นกลุ่มชุดดินลิกปานกลางที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของวัตถุดิบกำเนิดดินที่มาจากหินตะกอนเนื้อหยาบ หรือหินอัคนีเนื้อหยาบ สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเป็นเนินเขา การระบายน้ำดี ดินบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างลิก ๕๐ เซนติเมตรลงไป เป็นดินร่วนเหนียวปนทรายปนเศษหินหนาแน่นมาก บางแห่งพบชั้นหินพื้นลึกกว่า ๑๐๐ เซนติเมตร สีดินเป็นสีน้ำตาล เหลือง หรือแดง ดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง ค่าพีเอช ๕.๐-๖.๐ ความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และบริเวณที่ลาดชันสูงจะเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย

การจัดการดินสำหรับปลูกพืช

ข้าว

กลุ่มดินชุดนี้ไม่เหมาะสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมาก หากจำเป็นต้องทำคันนา และมีแหล่งน้ำ

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ)

เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน อัตรา ๑-๓ ตัน/ไร่ หรือปลูกพืชปุ๋ยสดแล้วไถกลบลงดิน ปลูกพืชไร่ตามแนวระดับขวางความลาดเทของพื้นที่ ควรปลูกแถบหญ้าแฝกตามแนวระดับขวางความลาดเทของพื้นที่ เพื่อช่วยชะลอการไหลบ่าของน้ำ ปลูกพืชตระกูลถั่วแซมระหว่างแถวพืชหลัก

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

เหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ดอน ดินมีการระบายน้ำดี ขุดหลุมปลูก และรองกันหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ในกรณีดินเป็นกรดให้ใส่ปูนขาว อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/หลุม คลุกเคล้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วันก่อนปลูกพืช ควรมีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูกให้เพียงพอตลอดปี

พืชผักกินใบ

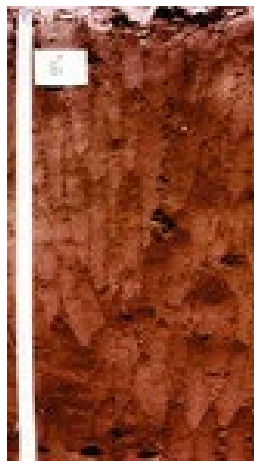
เป็นดินดอน ระบายน้ำดีเหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชันจะต้องเตรียมแปลงปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

ที่มา : คู่มือคำแนะนำการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์อย่างมีประสิทธิภาพตามค่าวิเคราะห์ดิน สำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจ รายตำบล ประจำปี การเพาะปลูก ๒๕๕๔-๒๕๕๖ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

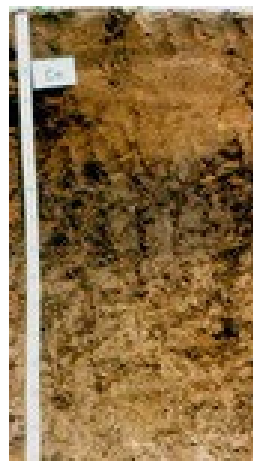
กลุ่มชุดดินที่ ๑๕

กลุ่มชุดดินที่ ๓๖

กลุ่มชุดดินที่ ๓๘

กลุ่มชุดดินที่ ๔๘

กลุ่มชุดดินที่ ๕๖

ภาพที่ ๔ แสดงกลุ่มชุดดินของตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๘)

[illegible]

ข้อมูลสาธารณูปโภคและสิ่งก่อสร้างต่างๆ

ปัจจุบันการประปาภายในเขตตำบลศรีสันาลัย รับผิดชอบและดำเนินการโดยการประปาส่วนภูมิภาค โดยใช้แหล่งน้ำดิบจากแม่น้ำยม มีอัตราการผลิต ๕๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง คิดเป็นปริมาณการจ่ายน้ำให้บริการประชาชนเฉลี่ยวันละ ๗๐๐ ลูกบาศก์เมตร

มีสำนักงานการไฟฟ้าหน่วยย่อยตำบลศรีสัชนาลัย ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลศรีสัชนาลัย จำนวน ๑ แห่ง ให้บริการการจ่ายกระแสไฟฟ้าภายในเขตเทศบาลฯ ครอบคลุมหมู่บ้าน สำหรับการบริการไฟฟ้าสาธารณะมีการติดตั้งทางถนน - ซอยที่สำคัญและขยายบริการอย่างต่อเนื่อง

๓. การสื่อสาร

เทศบาลตำบลศรีสัชชาลัย มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ๑ แห่ง ซึ่งให้บริการภายในชุมชน และมีชุมสายโทรศัพท์จำนวน ๑ แห่ง ให้บริการโทรศัพท์

๔. สิ่งก่อสร้างต่างๆ

- วัด จำนวน ๔ แห่ง
- โรงเรียน จำนวน ๔ แห่ง
- สถานีอนามัยประจำตำบล
- โรงสี จำนวน ๓ แห่ง

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

๑.๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะอากาศของจังหวัดสุโขทัย ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของลมมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล ๒ ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูหนาว ทำให้จังหวัดสุโขทัยมีอากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไป กับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลและมหาสมุทรปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน ทำให้จังหวัดสุโขทัยมีฝนตกทั่วไป

๑.๓.๒ ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดสุโขทัย พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งออกได้เป็น ๓ ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงว่างของฤดูมรสุม อากาศโดยทั่วไปร้อนอบอ้าว เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี

ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นระยะที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งร้อนและชื้นพัดจากมหาสมุทรอินเดียเข้าสู่ประเทศไทย ฝนจึงเริ่มตกชุกประมาณกลางเดือนพฤษภาคม เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนกันยายน

ฤดูหนาว เริ่ม ประมาณ กลางเดือน ตุลาคม ถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้ง เดือนที่มีอากาศหนาวที่สุดคือเดือนมกราคม

ตารางที่ ๒ แสดงอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือนของจังหวัดสุโขทัย (หน่วย : องศาเซลเซียส)

ปี		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๒๕๖๐	สูงสุด	๓๒.๑	๓๑.๔	๓๕.๔	๓๗.๐	๓๓.๘	๓๔.๑	๓๓.๖	๓๒.๙	๓๓.๔	๓๒.๙	๓๑.๑	๒๙.๕
	ต่ำสุด	๑๘.๙	๒๐.๗	๒๒.๙	๒๕.๖	๒๕.๐	๒๕.๔	๒๔.๙	๒๔.๖	๒๔.๗	๒๔.๔	๒๑.๙	๑๗.๗
๒๕๖๑	สูงสุด	๓๐.๓	๓๔.๒	๓๕.๑	๓๗.๔	๓๕.๓	๓๓.๓	๓๒.๙	๓๓.๕	๓๓.๘	๓๓.๔	๓๒.๑	๓๑.๕
	ต่ำสุด	๑๖.๕	๒๑.๖	๒๒.๘	๒๕.๙	๒๕.๕	๒๕.๒	๒๕.๓	๒๕.๐	๒๔.๙	๒๕.๔	๒๑.๔	๑๙.๗
๒๕๖๒	สูงสุด	๓๑.๖	๓๔.๗	๓๖.๘	๔๐.๒	๓๘.๙	๓๖.๘	๓๔.๕	๓๒.๗	๓๓.๑	๓๓.๕	๓๑.๘	๓๐.๖
	ต่ำสุด	๒๑.๖	๒๑.๙	๒๓.๓	๒๖.๐	๒๖.๘	๒๖.๒	๒๕.๖	๒๕.๐	๒๕.๒	๒๔.๖	๒๒.๔	๒๐.๘
๒๕๖๓	สูงสุด	๒๙.๗	๓๒.๘	๓๑.๐	๓๔.๑	๓๓.๕	๓๕.๔	๓๓.๘	๓๒.๘	๓๓.๔	๓๑.๓	๓๑.๕	๓๐.๔
	ต่ำสุด	๑๘.๘	๒๐.๕	๒๒.๐	๒๔.๒	๒๕.๓	๒๕.๑	๒๕.๓	๒๕.๑	๒๕.๔	๒๔.๒	๒๒.๒	๒๐.๕

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

ตารางที่ ๓ แสดงปริมาณน้ำฝน ฝนตกในปี ๒๕๕๐-๒๕๖๓ (หน่วย : มิลลิเมตร)

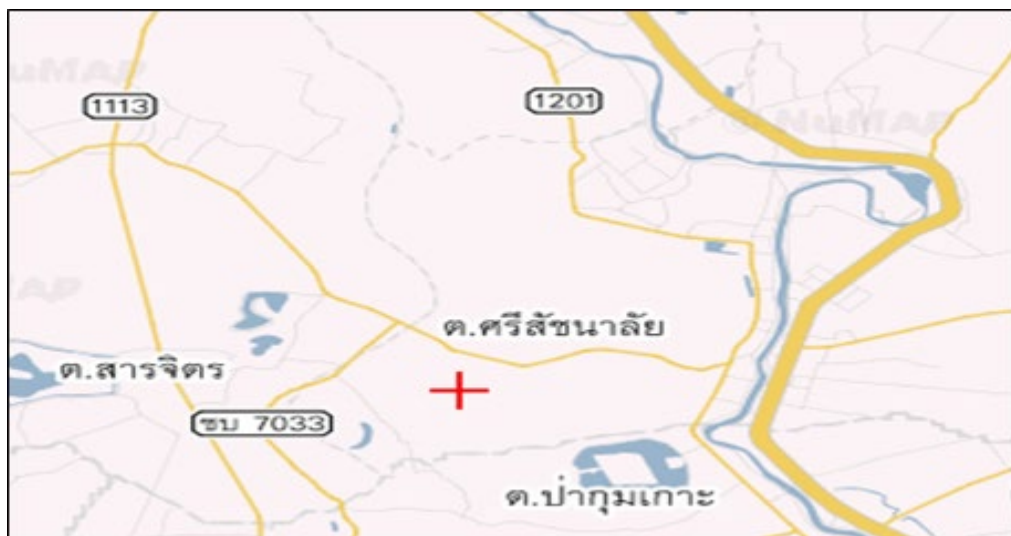
ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม
๒๕๕๐	๑๖.๐	๐.๕	๔.๕	๕.๖	๑๕๑.๗	๙๖.๖	๑๕๘.๗	๓๐๑.๔	๑๓๘.๙	๖๖.๓	๕๙.๒	๐.๐	๙๙๙.๔
๒๕๕๑	๐.๐	๖๖.๕	๐.๐	๑๓๗.๑	๓๓๓.๘	๘๗.๙	๘๓.๘	๑๕๐.๐	๒๐๔.๔	๒๘๖.๙	๑๕.๗	๙.๗	๑,๓๗๕.๘
๒๕๕๒	๒๖.๑	๐.๐	๑๒๓.๒	๑๔๔.๕	๑๖๘.๘	๒๐๐.๖	๘๗.๖	๒๒๐.๙	๒๖๑.๒	๑๐๘.๙	๘.๔	๐.๐	๑,๓๕๐.๒
๒๕๕๓	๑๕.๕	๐.๐	๒๑.๖	๑๐๒.๙	๓๖๑.๐	๖๓.๐	๙๔.๙	๑๒๗.๑	๒๕๕.๓	๒๓๖.๓	๑๖.๕	๐.๐	๑,๒๙๓.๑
๒๕๕๔	๑๑.๔	๓.๗	๕๒.๐	๒๕.๓	๑๘๗.๙	๔๘.๒	๘๖.๒	๒๐๑.๕	๓๑๕.๐	๑๐๓.๒	๖๘.๓	๑.๓	๑,๐๙๔.๐
๒๕๕๕	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๒๒.๒	๓๘.๓	๒๐๕.๕	๒๗๓.๖	๑๖๔.๖	๒๓๐.๒	๑๕.๘	๐.๐	๐.๐	๙๕๐.๒
๒๕๕๖	๘.๕	๐.๐	๑๖.๘	๑๒๑.๒	๓๑๓.๑	๓๕๕.๒	๑๔๐.๕	๔๗.๒	๒๘๐.๕	๒๗.๒	๕.๙	๐.๐	๑,๓๑๖.๑
๒๕๕๗	๐.๐	๑.๔	๖.๙	๑๓๖.๕	๕๖.๕	๒๕๗.๑	๑๓๕.๗	๑๑๓.๕	๔๔๒.๕	๕๗.๑	๑๔.๙	๘.๑	๑,๒๓๐.๒
๒๕๕๘	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๑๒๗.๑	๔๙๖.๕	๑๖๓.๒	๙๓.๔	๒.๑	๓๒๖.๖	๑๖๑.๑	๒.๗	๐.๐	๑,๓๗๒.๗
๒๕๕๙	๑๗.๓	๓.๙	๑.๙	๑๐๖.๙	๒๘๖.๙	๑๘๑.๒	๑๑๗.๗	๓๓๘.๕	๒๙๑.๐	๙๖.๑	๑๔.๑	๐.๐	๑,๔๕๕.๕
๒๕๖๐	๑๓.๑	๓๒.๑	๖.๘	๙๖.๔	๑๓๘.๓	๑๕๓.๖	๑๓๙.๘	๑๓๗.๗	๓๗๐.๓	๔๔.๕	๓๙๐.๕	๒๘.๕	๑,๕๑๐.๐
๒๕๖๑	๐.๒	๐.๐	๑๖.๑	๔๐.๒	๑๕๙.๑	๒๑๔.๗	๒๑๒.๕	๘๖.๓	๑๙๒.๗	๒๕๓.๔	๐.๘	๐.๐	๑,๑๗๖.๐
๒๕๖๒	๑๘.๘	๐.๐	๐.๐	๔๓.๐	๘๔.๗	๑๑๗.๕	๙๙.๖	๒๐๖.๓	๒๒๒.๔	๑๖๐.๑	๐.๐	๓๔.๗	๑,๐๐๙.๙
๒๕๖๓	๐.๙	๐.๐	๑๑๘.๙	๒๓๓.๑	๒๑๕.๕	๑๘๗.๔	๑๖๔.๗	๓๕๘.๑	๓๗๒.๑	๑๘๗.๖	๐.๔	๐.๐	๑,๘๓๘.๗
สูงสุด	๒๖.๑	๖๖.๕	๑๒๓.๒	๑๔๔.๕	๔๙๖.๕	๓๕๕.๒	๒๗๓.๖	๓๕๘.๑	๔๔๒.๕	๒๘๖.๙	๓๙๐.๕	๓๔.๗	๑,๘๓๘.๗
ต่ำสุด	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๕.๖	๓๘.๓	๔๘.๒	๘๓.๘	๒.๑	๑๓๘.๙	๑๕.๘	๐.๐	๐.๐	๙๕๐.๒

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๓)

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

การคมนาคมระหว่างตำบลกับจุดที่ตั้งอำเภอ สามารถติดต่อได้ ดังนี้

๑. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๒๐๑ เป็นเส้นทางเชื่อมระหว่างอำเภอสุวรรณภูมิกับอำเภอศรีสัชนาลัย โดยผ่านตำบลศรีสัชนาลัย ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำยม ในแนวเหนือใต้ไปบรรจบกับทางหลวงหมายเลข ๑๐๑ เพื่อติดต่อกับอำเภอ
๒. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๒๙๔ เป็นเส้นทางเชื่อมกับอุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย

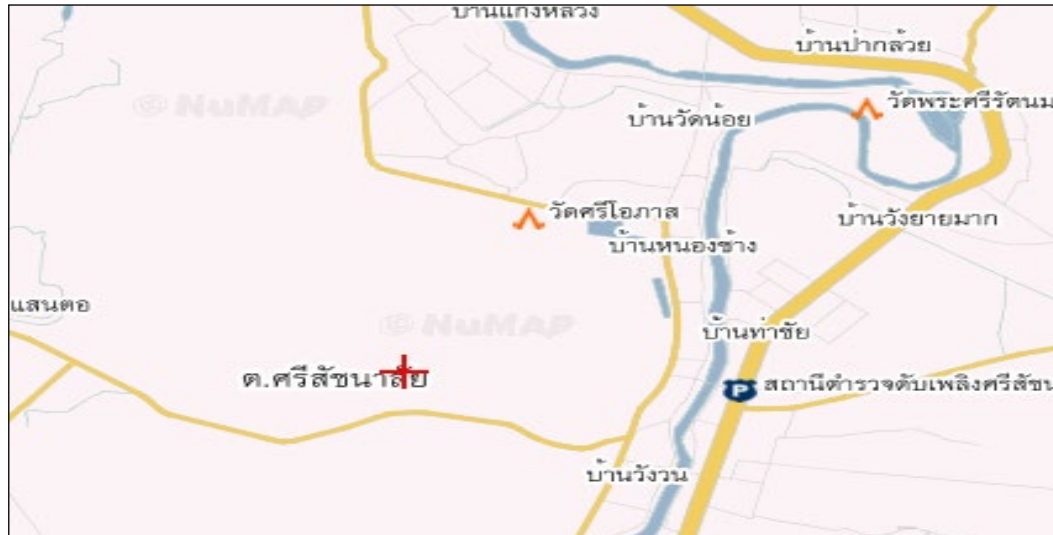

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

ตำบลศรีสัชนาลัยมีแหล่งน้ำที่สำคัญ จำนวน ๒ แหล่ง ได้แก่

- แม่น้ำยม ไหลผ่านในแนวเหนือใต้ เป็นแนวแบ่งเขตตำบล
- หนองช้าง อยู่ในหมู่ที่ ๔ และหมู่ที่ ๕

ภาพที่ ๗ แสดงแหล่งน้ำในตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

๑.๖ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

๑.๖.๑ โครงสร้างเศรษฐกิจที่สำคัญ

๑. ขนาดการถือครองที่ดิน

เกษตรกรส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกรรายย่อยที่มีที่ดินทำกิน ไม่เกิน ๑๐ ไร่ ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้ในการ ทำนา ส่วนเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทางการทำไร่และสวนผลไม้ ส่วนใหญ่จะมีการถือครองที่ดินมากกว่า ๑๐ ไร่

สำหรับสิทธิในที่ดินทำกินนั้น เกษตรกรส่วนใหญ่จะได้รับเอกสารสิทธิประเภท โฉนด น.ส.๓ หรือ สปกตลอดจน การครอบครองโดยไม่มีเอกสารสิทธิ

ตารางที่ ๔ แสดงปริมาณการถือครองที่ดินใน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวน (ครัวเรือน)
๐-๕	๑๑๙
๖-๑๐	๑๐๖
๑๑-๒๐	๑๙๔
๒๑-๓๐	๑๑๔
๓๑-๔๐	๖๐
๔๑-๕๐	๔๖
มากกว่า ๕๐	๙๑
รวม	๗๓๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๘

๒. จำนวนแรงงาน

ตำบลศรีสัชนาลัย มีประชากรทั้งหมด ๕,๑๑๙ คน มีประชากรวัยแรงงาน (อายุ ๑๕ - ๕๐ ปี) จำนวน ๓,๑๕๒ คน หรือ ร้อยละ ๕๙.๒๗ ของประชากร ซึ่งจะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานประมาณ ๓๐๐ คน หรือร้อยละ ๙.๕ ของประชากรวัยแรงงานทั้งตำบล

๓. รายได้/รายจ่ายของครัวเรือน

จากการประเมินรายได้ของเกษตรกร จากข้อมูล กชช.๒ ค รวมมูลค่าภาคเกษตรกรรม พบว่าเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย ๓๕,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี หรือเฉลี่ย ๗,๐๐๐ บาท/คน /ปี เมื่อพิจารณารายได้ เฉลี่ยต่อครัวเรือนจะแบ่งกลุ่มออกได้ ดังนี้

๑. กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนสูง ส่วนใหญ่มาจากการประกอบอาชีพทำสวนผลไม้ หรือไร่อ้อย ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนละ ๖๕,๐๐๐ บาท/ปี

๒. กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่ำ ส่วนใหญ่มาจากอาชีพการทำไร่หรือทำนา มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนละ ๒๔,๐๐๐ บาท/ปี

๔. เป้าหมายของการทำฟาร์ม

ในปัจจุบันเกษตรกรได้ปรับเปลี่ยนวิถีทางของการทำการเกษตร จากการผลิตเพื่อบริโภคมาเป็นการผลิตเพื่อการค้า โดยคิดเป็นเพื่อการบริโภค ร้อยละ ๓๐ และจำหน่าย ร้อยละ ๗๐ เพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อการใช้จ่ายในครัวเรือน ดังจะเห็นได้จากการหันมาทำสวนไม้ผลทดแทนการทำไร่กันมากขึ้น ซึ่งเกษตรกรก็มีรายได้สูงขึ้นและมีความมั่นคงมากกว่าการทำไร่

๕. เครื่องจักรกลทางการเกษตรและปัจจัยการผลิต

เกษตรกรตำบลศรีสัชนาลัย ได้หันมาใช้เครื่องจักรกลการเกษตรแทนการใช้แรงงานสัตว์ สามารถแบ่งเครื่องจักรกลการเกษตรออกได้ ดังนี้

๑. รถไถขนาดใหญ่	จำนวน	๕	คัน
๒. รถไถเดินตาม	จำนวน	๓๒	คัน
๓. รถอีแต๋น	จำนวน	๑๒	คัน
๔. เครื่องนวดข้าว/ธัญพืช	จำนวน	๓	เครื่อง
๕. เครื่องสูบน้ำ	จำนวน	๖๕	เครื่อง
๖. โรงสีข้าว	จำนวน	๓	โรง

ส่วนปัจจัยการผลิตนั้น เกษตรกรตำบลศรีสัชนาลัยจะใช้ปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย และ สารเคมีทางการเกษตร จากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

๑. หน่วยงานของทางราชการ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ ศูนย์ขยายพันธุ์พืช สถานีพัฒนาที่ดิน เป็นต้น โดยจะอยู่ในรูปของโครงการต่างๆ หรือการจำหน่าย

๒. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) หรือสหกรณ์การเกษตร โดยผ่านสมาชิกในลักษณะการกู้ยืม

๓. กลุ่มกองทุนต่าง ๆ ในหมู่บ้าน ตำบล เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มอาชีพ โดยเกษตรกร จะรวมกลุ่มกันจัดตั้งขึ้นมา

๔. เอกชน โดยเกษตรกรจะซื้อจากตัวแทนจำหน่ายในระดับอำเภอหรือตำบล

๑.๖.๒ จำนวนครัวเรือน

ตำบลศรีสัชนาลัย มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๔,๘๙๓ คน จำแนกเป็นชาย ๒,๓๔๒ คน หญิง ๒,๕๕๑ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอจะนับถือศาสนาพุทธ

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนประชากรในพื้นที่ตำบลศรีสัชนาลัย

หมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร			ครัวเรือน เกษตรกร
		ชาย	หญิง	รวม	
หมู่ที่ ๑ วังวน	๒๙๗	๓๑๗	๓๗๑	๖๘๘	๘๑
หมู่ที่ ๒ วงศ์ใหญ่	๑๙๖	๑๙๔	๑๗๙	๓๗๓	๔๙
หมู่ที่ ๓ เมืองเก่า	๔๓๓	๔๗๘	๕๓๙	๑,๐๑๗	๗๒
หมู่ที่ ๔ เมืองเก่า	๒๗๒	๓๔๘	๓๗๕	๗๒๓	๙๘
หมู่ที่ ๕ หนองช้าง	๕๑๓	๕๘๔	๖๔๒	๑,๒๒๖	๑๖๓
หมู่ที่ ๖ พระปรารค์	๓๑๓	๔๒๑	๔๔๕	๘๖๖	๓๑
รวม	๒,๐๒๔	๒,๓๔๒	๒,๕๕๑	๔,๘๙๓	๔๙๔

ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน, พ.ศ. ๒๕๖๘

ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘

๑.๖.๓ การศึกษา

ประชากรส่วนใหญ่จบการศึกษาภาคบังคับจากโรงเรียนในตำบล ซึ่งมีโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน ๔ โรงเรียน นอกจากนี้ประชากรวัยศึกษาบางส่วนจะไปเรียนในโรงเรียนประจำอำเภอ และอำเภอสวรรคโลกหรือในจังหวัดใกล้เคียง คือจังหวัดอุดรธานี ซึ่งระยะทางไม่ห่างกันมากนัก

๑.๖.๔ สถาบันกลุ่มและมวลชนที่จัดตั้งขึ้น

- กลุ่มแม่บ้าน / วิสาหกิจชุมชน
- กลุ่มกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร
- กลุ่มเกษตรกรทำไร่
- กลุ่มสมาชิก สกต.
- ศูนย์ส่งเสริมการผลิตและกระจายข้าวพันธุ์ดี
- ศูนย์ส่งเสริมและผลิตภัณฑ์ของชุมชน

๑.๖.๕ การรักษาความสงบเรียบร้อย

- อาสาสมัครปกป้องสถาบัน
- อปพร.
- สารวัตรหมู่บ้าน
- ราษฎรภายในหมู่บ้านทุกคน ร่วมกันสอดส่องดูแล

๑.๖.๖ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ทำชื่อเสียงให้กับราษฎรตำบลศรีสัชนาลัย คือ การทำ ทอง/เงิน ลายโบราณ

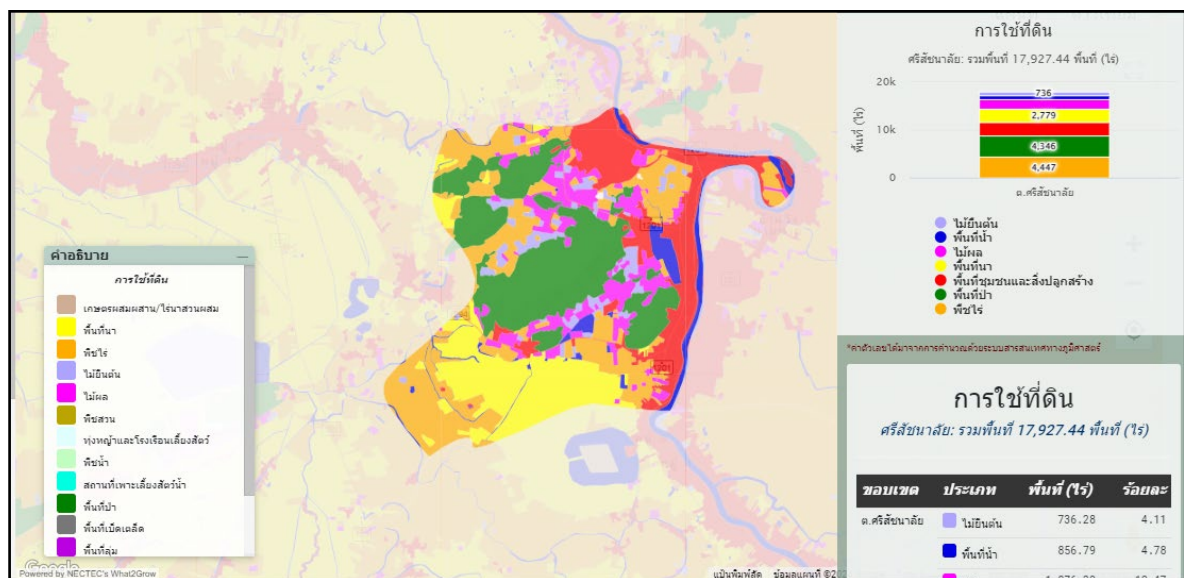
๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลศรีสัชนาลัย

ตำบลศรีสัชนาลัยมีขนาดพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๓๖,๕๘๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ ๔,๐๖๗ ไร่ พื้นที่อื่นๆ ๓๒,๕๑๓ ไร่ โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลศรีสัชนาลัยอยู่นอกเขตชลประทาน

จากการสำรวจการใช้ที่ดินภายในเขตเทศบาลตำบลศรีสัชนาลัย สามารถจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินได้ดังต่อไปนี้

- การใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยจะกระจายอยู่โดยทั่วไป ภายในชุมชนในบริเวณสองฝั่งแม่น้ำยม และสองฟากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๑ และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๒๐๑ สภาพอาคารบ้านเรือนส่วนใหญ่เป็นบ้านไม้ชั้นเดียวได้ถูกสูงและบ้านเรือนที่สร้างใหม่จะเป็นตึกพักอาศัย
- การใช้ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม ในบริเวณฝั่งตะวันตกของริมฝั่งแม่น้ำยมจะเป็นกิจการโรงแรม ร้านอาหาร ปั้มน้ำมัน และร้านทำทองโบราณ ส่วนพื้นที่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำยมจะเป็นตลาดสดเทศบาล ร้านขายของชำ ร้านอุปกรณ์การเกษตร ปั้มน้ำมัน เป็นต้น
- การใช้ที่ดินประกอบสถาบันการศึกษา ประกอบไปด้วยโรงเรียนจำนวน ๔ แห่ง
- การใช้ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา โดยมีวัดจำนวน ๔ แห่ง
- การใช้ที่ดินประเภทสถาบันราชการ การสาธารณสุขโภคและสาธารณสุขการ ได้แก่การประปาส่วนภูมิภาค สาขาย่อยศรีสัชนาลัย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค บัอมตำรวจและสถานีจอตรดดับเพลิง สถานีอนามัยประจำตำบล และศูนย์สาธารณสุขมูลฐาน
- การใช้ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชน เทศบาลตำบลศรีสัชนาลัย มีให้บริการแก่ชุมชน ๑ แห่ง คือ ที่สาธารณะประโยชน์หนองช้าง ลานพระบรมราชานุสาวรีย์พระมหาธรรมราชาที่ ๑ (พระยาลิไท)

แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๘ แสดงแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/พ.ศ.๒๕๖๘>

๑.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

- ข้าวนาปี ส่วนใหญ่ใช้พันธุ์ พืชลูกโลก ๒ กข. ๔๑ กข.๔๗ กข.๔๙
- ถั่วเขียว ส่วนใหญ่จะใช้พันธุ์ อุทอง ๑ และอุทอง ๒
- อ้อยโรงงาน ส่วนใหญ่ใช้พันธุ์ ขอนแก่น ๓ LK ๙๒-๑๑
- มะม่วง ส่วนใหญ่ใช้พันธุ์โชคอนันต์ เขียวเสวย น้ำดอกไม้
- โค เกษตรกรจะใช้พันธุ์พื้นเมือง
- กระบือ เกษตรกรจะใช้พันธุ์พื้นเมือง
- ไก่/เป็ด ส่วนใหญ่จะเลี้ยงไว้เป็นอาหาร จึงใช้พันธุ์พื้นเมือง
- ปลา เกษตรกรที่มีบ่อเลี้ยงปลา จะใช้พันธุ์ปลาจากสถานีประมงหรือที่เพาะขาย แต่จะเป็นการเลี้ยงเพื่อ

บริโภคเป็นหลัก

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครั้วเรือนเกษตรกร

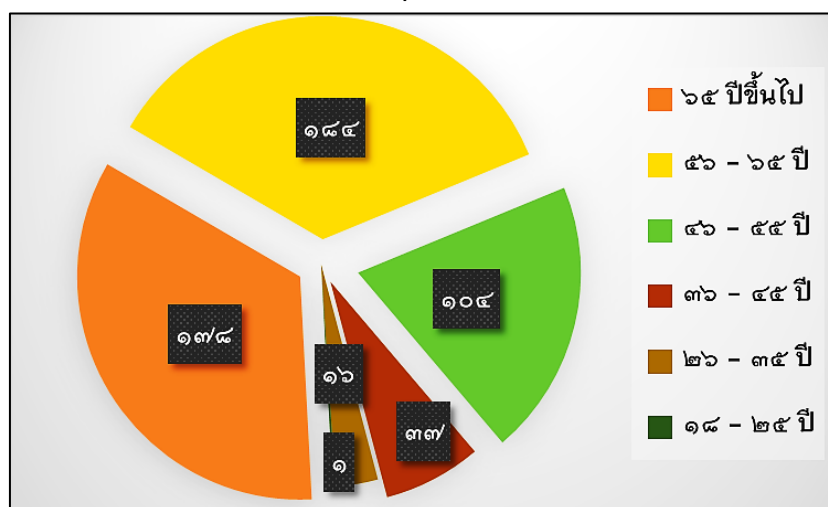
ตำบลศรีสัชนาลัย มีครั้วเรือนเกษตรกร ๕๒๐ ครั้วเรือน โดยมีหัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี จำนวน ๑๘๔ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๓๘ รองลงมาอายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๗๘ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๒๓ อายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๑๐๔ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ อายุระหว่าง ๓๖-๔๕ ปี จำนวน ๓๗ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗.๑๒ อายุระหว่าง ๒๖-๓๕ ปี จำนวน ๑๖ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓.๐๘ และ อายุระหว่าง ๑๘-๒๕ ปี จำนวน ๑ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๙

ตารางที่ ๖ แสดงหัวหน้าครั้วเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ช่วงอายุ (ปี)	ครั้วเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๑๗๘	๓๔.๒๓
๕๖ - ๖๕ ปี	๑๘๔	๓๕.๓๘
๔๖ - ๕๕ ปี	๑๐๔	๒๐.๐๐
๓๖ - ๔๕ ปี	๓๗	๗.๑๒
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๖	๓.๐๘
๑๘ - ๒๕ ปี	๑	๐.๑๙
รวม	๕๒๐	๑๐๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

กราฟวงกลมแสดงหัวหน้าครั้วเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๙ แสดงหัวหน้าครั้วเรือน จำแนกตามอายุ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

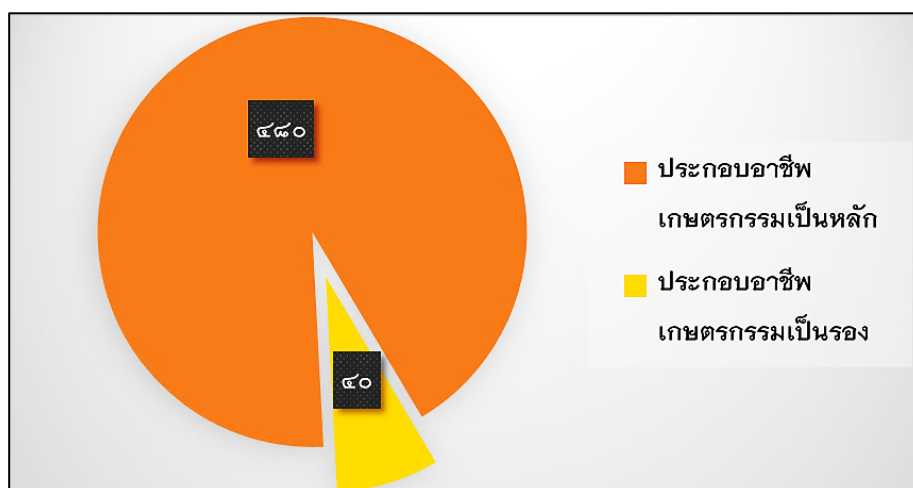
ตำบลศรีสัชนาลัยมีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๔๘๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๓๑ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๔๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗.๖๙

ตารางที่ ๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๔๘๐	๙๒.๓๑
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๔๐	๗.๖๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

กราฟวงกลมแสดงการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๑๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

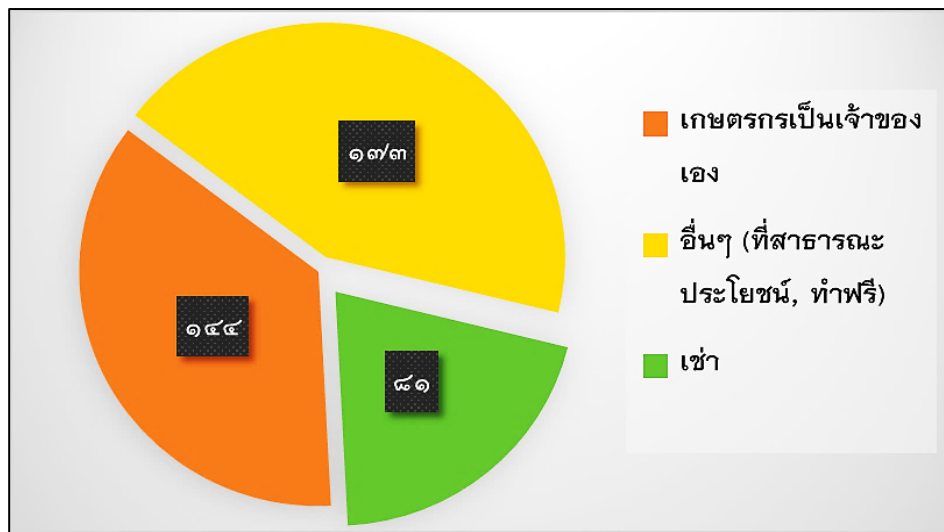
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลศรีสัชนาลัย ส่วนใหญ่เกษตรกรถือครองที่ดินแบบอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๑๗๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๕๖ รองลงมาคือ เกษตรกรถือครองที่ดินแบบเกษตรกรเป็นเจ้าของ จำนวน ๑๔๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๒๑ และเกษตรกรถือครองที่ดินแบบ เช่า จำนวน ๘๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๒๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๑๔๔	๑,๘๘๘	๓๗.๒๑
เช่า	๘๑	๑,๑๐๐	๒๐.๒๓
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑๗๓	๑,๕๑๗	๔๒.๕๖
รวม	๓๙๘	๔,๕๐๕	๑๐๐.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

กราฟวงกลมแสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๑๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

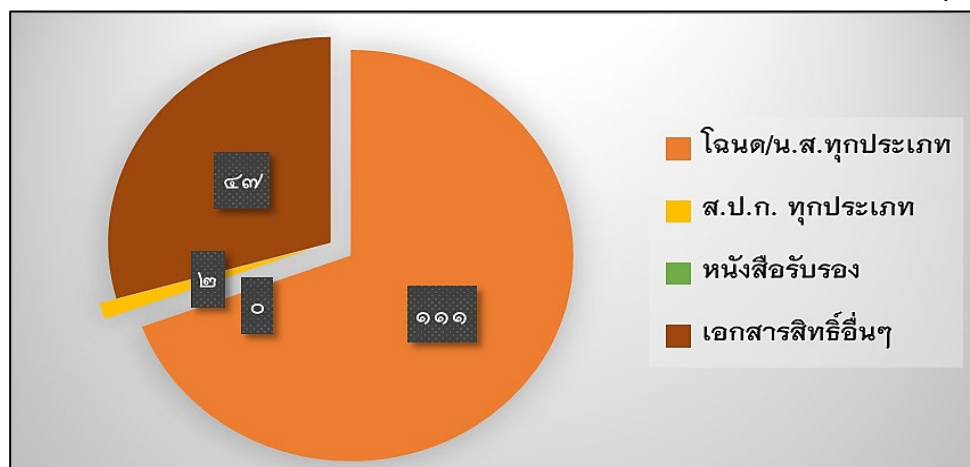
เกษตรกรตำบลศรีสัชนาลัย มีการถือครองที่ดินแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๔๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๕๕ เอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๖ และเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๑๒๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๘๘

ตารางที่ ๙ แสดงลักษณะเอกสารสิทธิ์ของเกษตรกร ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์อื่นๆ	
๑๑๑	๒	๐	๔๗	๑๔๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

กราฟวงกลมแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๑๒ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน ตำบลศรีสัชนาลัย มีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๒ กลุ่ม สมาชิก ๒๙ ราย
วิสาหกิจชุมชน ๖ แห่ง สมาชิก ๖๐ ราย

ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ศรีสัชนาลัย			๒	๒๙			๖	๖๐				
รวม			๒	๒๙			๖	๖๐				

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย ตำบลศรีสัชนาลัย มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๑๑ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏูป	
ศรีสัชนาลัย	-	๑	-	-	-	-	-	-	-
รวม	-	๑	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๑) อาสาสมัครเกษตร ตำบลศรีสัชนาลัย มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๖ คน อาสาสมัครปศุสัตว์ ๖ คน และหมอดินอาสา จำนวน ๖ คน

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
ศรีสัชนาลัย	-	-	-	๖	๖	๖	-	-	-
รวม				๖	๖	๖			

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๒) ปราชญ์ชาวบ้าน

- ไม่มี -

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
-	-	-	-
รวม			

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เครือข่าย ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลศรีสัชนาลัย

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายนรากรณ์ เขยวัดเกาะ

บ้านเลขที่ บ้านเลขที่ ๘๐-๘๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

สถานการณ์ของพื้นที่ : ปัจจุบันผู้คนภายในชุมชนประสบปัญหาสุขภาพเนื่องจากสารเคมีต่างๆที่ตกค้างในพืชผัก

แนวทางการพัฒนา : ผลิตพืชผักปลอดสารพิษ

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การผลิตพืชผักปลอดสารพิษ

หลักสูตรเรียนรู้ การผลิตพืชผักปลอดสารพิษ

หลักสูตรบังคับ การผลิตพืชผักปลอดสารพิษ

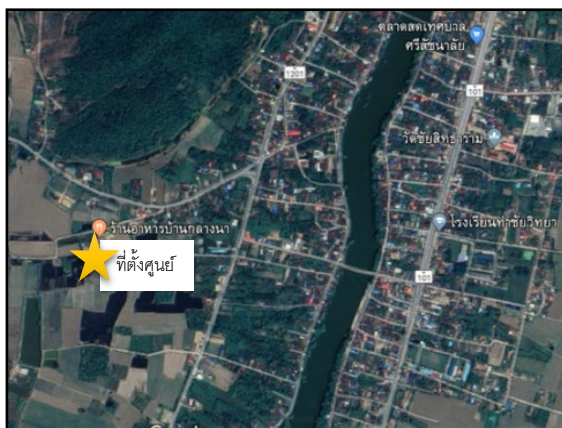
หลักสูตรเสริม การแปรรูปผัก ผลไม้

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๑๔ ศูนย์เครือข่าย ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลศรีสัชนาลัย

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์เครือข่าย ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร ตำบลศรีสัชนาลัย	ศูนย์เรียนรู้การปลูกผัก เกษตรผสมผสาน	๒	ศรีสัชนาลัย	นายนรากรณ์ เขยวัดเกาะ	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๓ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเครือข่ายตำบลศรีสัชนาลัย
อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ - ไม่มี-

๒.๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

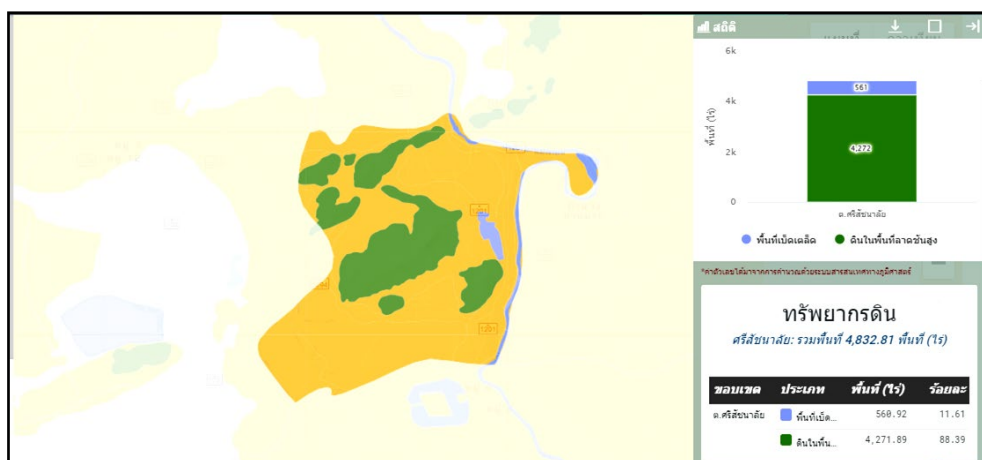
๑) ทรัพยากรดิน ดินในพื้นที่ตำบลศรีสัชนาลัย

ตารางที่ ๑๕ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๔,๒๗๑.๘๙	๘๘.๓๙
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	-	-
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๕๐๐.๙๒	๑๑.๖๑
กลุ่มชุดดินผสม	-	-
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพแสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

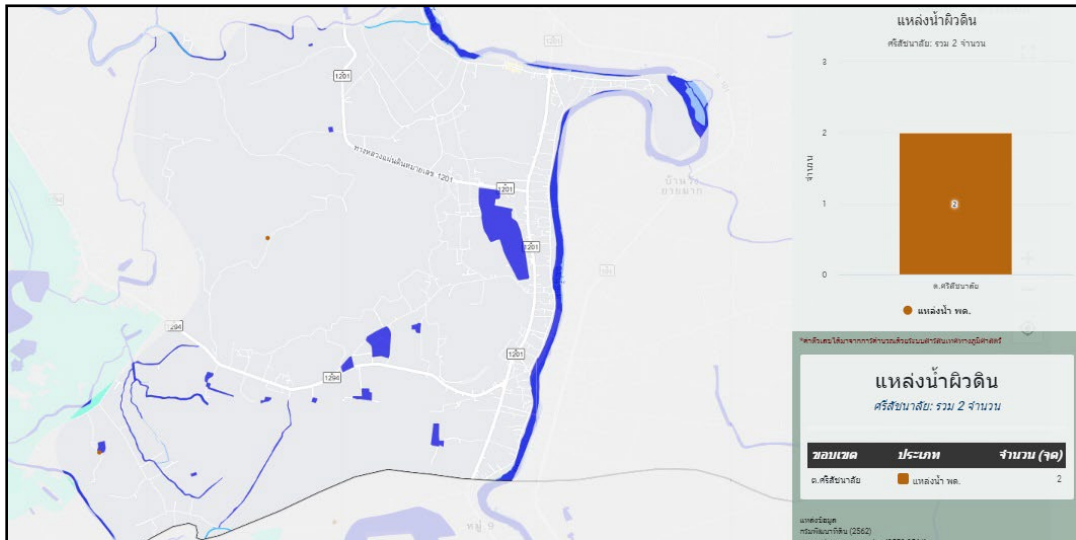
๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลศรีสัชนาลัย เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๖๐ % ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

๒.๑ แหล่งน้ำบนดิน

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบ และในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติ น้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน ตำบลศรีสัชนาลัย มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรจำนวน ๒ แห่ง

ภาพแสดงพื้นที่น้ำผิวดิน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๑๕ แสดงพื้นที่น้ำผิวดิน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒.๒ แหล่งน้ำใต้ดิน

- แหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย รวมทั้งสิ้น ๖ บ่อ

ภาพแสดงพื้นที่น้ำใต้ดิน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๑๖ แสดงพื้นที่น้ำใต้ดิน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒.๑.๓ สีนค่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้ำ GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ด้วยว่า ไม่มี)

ไม่มี-

๒.๑.๔ สีนค้ำเกษตรที่สำคัญ (อย่างน้อย ๓ ชนิดสินค้ำเกษตร)

๑.๔.๑ ชนิดสินค้ำ ข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

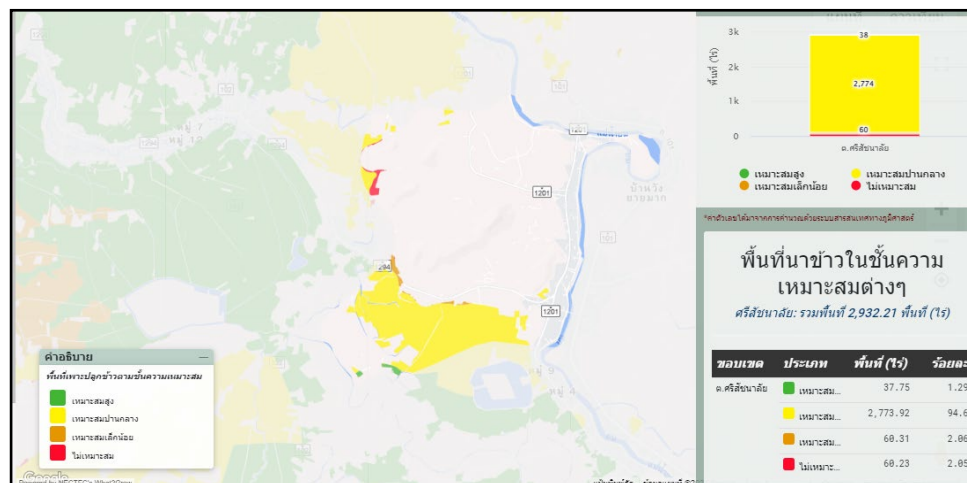
ตำบลศรีสัชนาลัย มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๒,๙๓๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓๗.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๙ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒,๗๗๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๖ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๖๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๖ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๖๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๕

ตารางที่ ๑๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๒,๙๓๒.๒๑ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ศรีสัชนาลัย	๓๗.๗๕	๒,๗๗๓.๙๒	๖๐.๓๑	๖๐.๒๓	๒,๙๓๒.๒๑

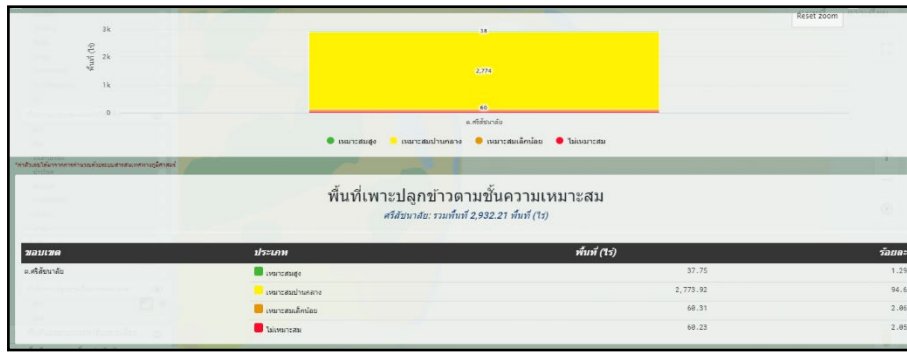
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภศรีสัชนาลัย,พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

ภาพที่ ๑๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

กราฟแสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

ภาพที่ ๑๘ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมปลูกข้าว ตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดสุโขทัย (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสงคราม, พ.ศ. ๒๕๖๘)

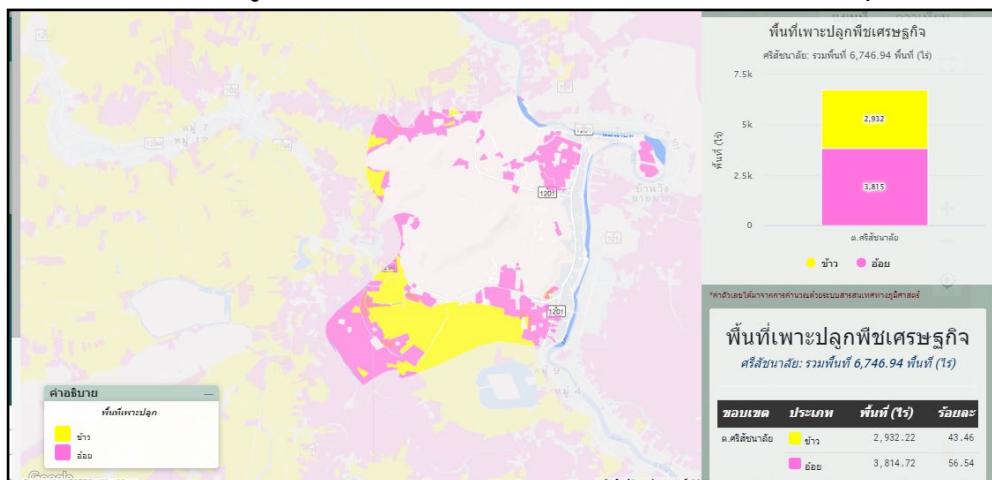
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว ตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดสุโขทัย มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๒,๙๓๒ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดที่ หมู่ที่ ๒ บ้านวงศ์ใหญ่ จำนวน ๑,๕๒๒ ไร่ รองลงมา ได้แก่ หมู่ที่ ๑ บ้านวังวน จำนวน ๑,๓๕๐ ไร่ และ หมู่ที่ ๓ บ้านเมืองเก่า จำนวน ๖๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดสุโขทัย

ที่	หมู่บ้าน	พื้นที่ปลูก ๒,๙๓๒ (ไร่)
๑	หมู่ที่ ๑ บ้านวังวน	๑,๓๕๐
๒	หมู่ที่ ๒ บ้านวงศ์ใหญ่	๑,๕๒๒
๓	หมู่ที่ ๓ บ้านเมืองเก่า	๖๐
	รวม	๒,๙๓๒

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสงคราม, พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดสุโขทัย (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสงคราม, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

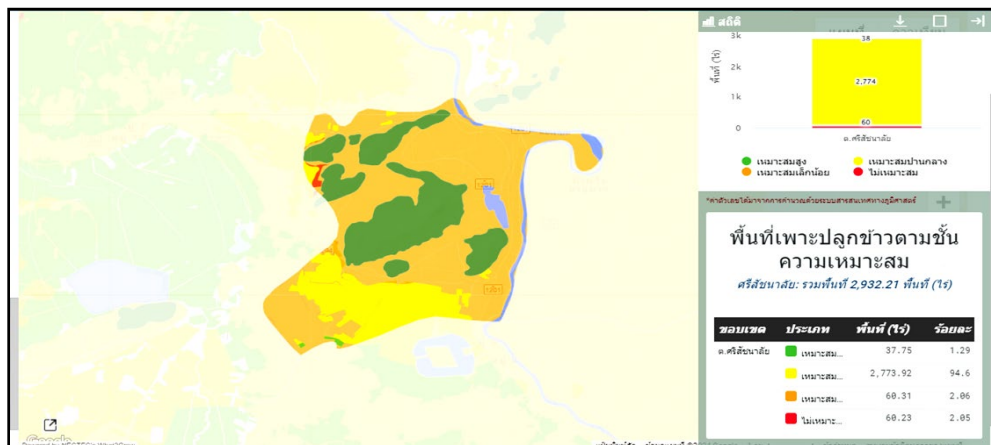
ตำบลศรีสัชนาลัย มีพื้นที่สำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๒,๙๓๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓๗.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๙ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒,๗๗๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๖ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๖๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๖ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๖๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๕

ตารางที่ ๑๘ แสดงพื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย

ตำบล	พื้นที่สำหรับการปลูกข้าว ๒,๙๓๒.๒๑ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ศรีสัชนาลัย	๓๗.๗๕	๒,๗๗๓.๙๒	๖๐.๓๑	๖๐.๒๓	๒,๙๓๒.๒๑

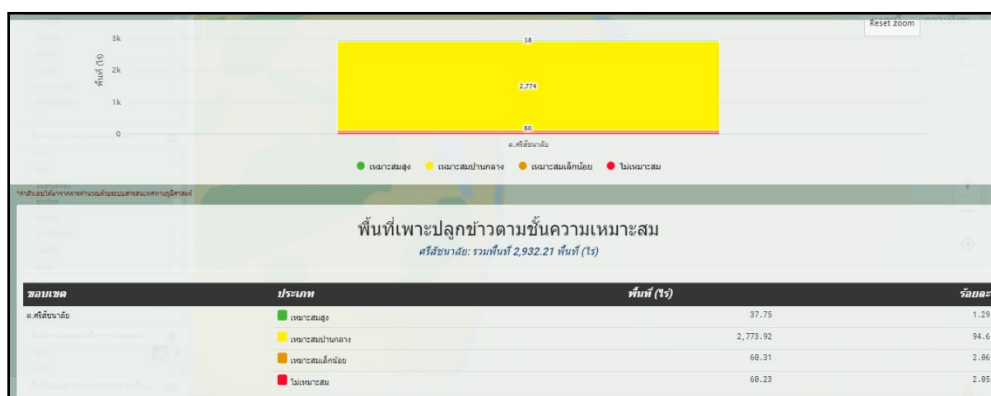
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย

ภาพที่ ๒๐ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

กราฟแสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลศรีสัชนาลัย

ภาพที่ ๒๑ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) ปริมาณการผลิต

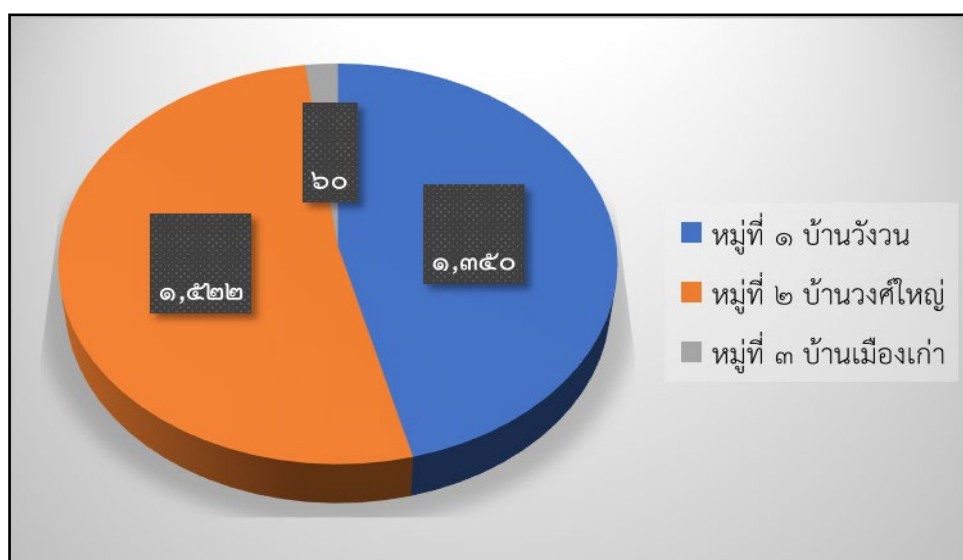
ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๒,๙๓๒ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดที่หมู่ที่ ๒ บ้านวงศ์ใหญ่ จำนวน ๑,๕๒๒ ไร่ รองลงมาได้แก่ หมู่ที่ ๑ บ้านวังวน จำนวน ๑,๓๕๐ ไร่ และหมู่ที่ ๓ บ้านเมืองเก่า จำนวน ๖๐ ไร่

ตารางที่ ๑๙ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

หมู่ที่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	-	๑,๓๕๐	๑,๓๕๐	๖๗๕	๐.๕
๒	-	๑,๕๒๒	๑,๕๒๒	๗๖๑	๐.๕
๓	-	๖๐	๖๐	๓๐	๐.๕
รวม		๒,๙๓๒	๒,๙๓๒	๑,๔๖๖	๐.๕

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๒๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบล)

๑) การใช้พันธุ์ดี เกษตรกรใช้พันธุ์ข้าว พิชญ์โลก ๒ กข. ๔๑ กข. ๔๗ และ กข. ๔๙

๒) การเตรียมดิน เตรียมแปลงตากกล้าโดยไถดะทิ้งไว้ ๗-๑๐ วัน ไถแปร เอาน้ำเข้าแช่ขี้เถ้ารดปรับระดับผิวดินแล้วทำเทือกแบ่งแปลงย่อยกว้างประมาณ ๑-๒ เมตร ยาวตามความยาวของแปลง ทำร่องน้ำระหว่างแปลงกว้างประมาณ ๓๐ เซนติเมตร แล้วระบายน้ำออก หว่านเมล็ดข้าวที่เตรียมไว้ (ตามข้อ ๓.๒) บนแปลงให้สม่ำเสมอ ใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ ๕๐-๗๐ กรัม ต่อตารางเมตร จะได้ความหนาแน่นของต้นกล้าที่พอดีในระยะแรก อย่าให้น้ำท่วมแปลงกล้า แต่ให้มีความชื้นเพียงพอสำหรับการงอก เพิ่มระดับน้ำ ตามการเจริญเติบโตของต้นข้าว อย่าให้น้ำท่วมต้นข้าวและไม่เกิน ๕ เซนติเมตร จากระดับหลังแปลง

๓) การปลูก การดำนา เตรียมแปลงปักดำโดยไถตะ หั้งไว้ ๗-๑๐ วัน ไถแปร เอาน้ำเข้า แซ่ซี่ไถ คราดปรับระดับผิวดิน แล้วทำเพื่อรักษาระดับน้ำในแปลงปักดำประมาณ ๕ เซนติเมตรจากผิวดิน ปักดำโดยใช้ต้นกล้าอายุประมาณ ๒๕ วัน ระยะปักดำ ๒๕x๒๕ เซนติเมตร จำนวน ๓-๕ ต้นต่อกอ รักษากระดับน้ำในนา ให้เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของต้นข้าวประมาณ หลังข้าวออกรวง ๘๐ เปอร์เซ็นต์แล้วประมาณ ๒๐ วัน ระบายน้ำออก นาหว่าน เตรียมดินแห้งโดยไถตะต้นฤดู ประมาณเดือนเมษายน ถึง เดือนพฤษภาคม ไถแปร แล้วคราดหรือใช้จอบหมุนพรวนดิน < > ใช้เครื่องหยอดแบบล้อจิกแถวคู่หรือเครื่องพ่วงท้ายรถแทรกเตอร์ อัตราเมล็ดพันธุ์ ๗-๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ หรือ หว่านข้าวแห้ง อัตรา ๑๕-๒๐ กิโลกรัมต่อไร่

๔) ระบบการให้น้ำ น้ำในแปลงนาต้องหมั่นตรวจสอบจุดรั่วไหล ควรให้ระดับน้ำในแปลงนาสูง ประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร ขึ้นอยู่กับระบบน้ำ และการชลประทาน หากน้ำน้อยไม่เพียงพอ ควรมีอย่างน้อย ๕-๑๐ เซนติเมตร โดยเฉพาะในช่วงระยะเริ่มแรกของการปลูกจนถึงข้าวตั้งท้อง ส่วนระยะหลังข้าวเป็นเม็ดแบ่ง แล้วการขาดน้ำมักไม่มีผลต่อเมล็ดข้าวมากนัก

๕) การดูแลรักษา หมั่นสำรวจนาข้าวสังเกตความผิดปกติของต้นข้าว โรคและแมลงศัตรูพืชอยู่เสมอ เมื่อพบให้จัดการตามอาการโดยทันที

๖) การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ย ควรใส่ทั้งปุ๋ยเคมี และปุ๋ยคอก ไม่ควรใส่ปุ๋ยเคมีอย่างเดียวเพราะอาจทำให้ดิน เสียเร็วขึ้น ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักที่แนะนำ ควรใส่ในอัตรา ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ปุ๋ยเคมี ครั้งแรก หาก เป็นดินทรายแนะนำสูตร ๑๖-๑๖-๘ ในอัตรา ๑๕-๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนดินเหนียว สูตร ๑๖-๒๐-๐ ในอัตรา เดียวกัน ปุ๋ยเคมี ครั้งสอง ในระยะก่อนข้าวตั้งท้องหรือตั้งท้อง หากเป็นดินทรายแนะนำสูตร ๒๐-๒๐-๒๐ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ ในอัตรา ๑๕-๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนดินเหนียวสูตร ๑๖-๑๖-๘ ในอัตราเดียวกัน

๗) การเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวข้าวอยู่ในช่วงหลังจากข้าวออกดอกประมาณ ๓๐ วัน หรือ เมื่อต้นข้าว มีอายุประมาณ ๙๐ วัน โดยสังเกตจากเมล็ดในรวงข้าวส่วนใหญ่เปลี่ยนเป็นสีฟาง เก็บเกี่ยวเมล็ด ข้าวโดยใช้ เครื่องเกี่ยวหวด ซึ่งประหยัดเวลาในการเก็บเกี่ยว แต่เมล็ดข้าวจะมีความชื้นสูงประมาณ ๒๕ - ๓๐% ซึ่งเกิน ระดับความชื้นมาตรฐาน เมื่อเก็บเกี่ยวเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำเมล็ดข้าวที่ได้ไปตากแดดที่ลานตาก โดยให้ผ่าน การตากแดดประมาณ ๓ แดด แล้วนำมาเก็บไว้ในโรงเก็บข้าวเป็นเวลา ๑๕ - ๒๐ วัน

๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ๑. หลังเก็บเกี่ยวข้าวหอมมะลิที่ปลูกในฤดูนาปี (ไม่ควรเกินเดือน พฤศจิกายน) ให้รีบไถเตรียมดิน เพื่อให้มีระยะเวลาหมักฟางข้าว ๒. ให้เพาะปลูกข้าวหอมมะลิกายในเดือน ธันวาคม เพื่อให้ข้าวหอมมะลิได้เจริญเติบโตทางลำต้นและออกดอกในช่วงวันสั้น ๓. รักษากระดับน้ำในนาข้าว หอมมะลิให้ตั้งตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงช่วงข้าวตั้งท้อง ๔. บำรุงใส่ปุ๋ย เพื่อเพิ่มธาตุอาหารในดินให้เพียงพอต่อการ เจริญเติบโตทางลำต้น ใบ และเมล็ดข้าว ๕. รักษาความสะอาดของนาข้าวไม่ให้มีวัชพืชรบกวน แรกแย่งธาตุ อาหารพืชในนาข้าว ๖. หมั่นสำรวจนาข้าวสังเกตความผิดปกติของต้นข้าว โรคและแมลงศัตรูพืชอยู่เสมอ เมื่อ พบให้จัดการตามอาการโดยทันที

๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู โรคข้าว สัตว์ และแมลงศัตรูข้าวให้มีการตรวจสอบต้นข้าว เป็นระยะ โดยเฉพาะหนอนกอข้าว และโรคไหม้ ที่มักเกิดมากในทุกท้องที่ รวมไปถึงสัตว์ชนิดต่างๆที่อาจ ทำลายต้นข้าวได้ เช่น หอยเชอรี่ และหนูนา ๑. โรคไหม้ ที่เกิดจากเชื้อรา สามารถเกิดขึ้นได้ทุกระยะตั้งแต่ ระยะกล้าอ่อนจนถึงข้าวออกรวง พบอาการของโรคที่ใบ กาบใบ คอรวงข้าว ซึ่งจะเป็นแผลน้ำตาลหรือเหมือนมี รอยไหม้แดง การป้องกันและกำจัด ไม่ใส่ปุ๋ยไนโตรเจนมากเกินไป ฉีดพ่นด้วยสารเคมีหรือสารชีวภัณฑ์ที่มีใน พื้นที่ ๒. หนอนม้วนใบหรือหนอนห่อใบข้าว เป็นหนอนผีเสื้อชนิดหนึ่งที่วางไข่ตามใบข้าว เมื่อระยะเป็นตัว หนอนจะชักใยดึงใบข้าวมาห่อตัวเอง แล้วกัดกินใบอ่อนภายใน พบมีการระบาดมากในพื้นที่ที่มีการใช้ปุ๋ย เข้มข้น การป้องกันและกำจัด ควรใส่ปุ๋ยในอัตราที่พอเหมาะกับพื้นที่เพาะปลูก ฉีดพ่นด้วยยาฆ่าแมลง

(๔) ปฏิทินการเพาะปลูกข้าว

เกษตรกรในตำบลศรีสำราญ อำเภอศรีสำราญ จังหวัดสุโขทัย มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว						△						

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลศรีสำราญ อำเภอศรีสำราญ จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสำราญ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

ตารางที่ ๒๐ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ ตำบลศรีสำราญ อำเภอศรีสำราญ จังหวัดสุโขทัย

รายการ	ต้นทุนการผลิตนาหว่านน้ำตม (บาท)
๑. ค่าวัสดุ	
- ค่าเมล็ดพันธุ์	๔๐๐
- ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖ - ๐ - ๐	๑,๑๕๐
- ค่าฮอร์โมน อาหารเสริม	๑๔๐
- ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (ยาคุม, ฆ่าหญ้า)	๑๖๐
- ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช (กำจัดแมลง, หอยเชอรี่)	๔๕
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๔๐๐
๒. ค่าแรงงาน ค่าจ้าง	
- ค่าเตรียมดิน	๔๕๐
- ค่าหว่านเมล็ดพันธุ์	๒๕
- ค่าหว่านปุ๋ย	๒๕
- ค่าจ้างพ่นสารเคมี	๒๕
- ค่าจ้างรถเกี่ยวนา	๔๐๐
- ค่าขนส่งผลผลิต	๑๕๐
๓. อื่น ๆ	
- ค่าดอกเบี้ยเงินกู้	๓๐
- ค่าเช่าที่ดิน	๓๐๐
รวมต้นทุน (บาท)	๓,๗๐๐
ผลผลิตเฉลี่ย / ไร่ (กิโลกรัม)	๘๐๐
ราคาซื้อขาย / กิโลกรัม	๘.๔๐
เป็นเงิน	๖,๗๒๐
กำไร	๓,๐๒๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสำราญ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ) ข้าวมีผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด ส่วนหนึ่งเกษตรกรมีการเก็บผลผลิตข้าวบางส่วนเพื่อใช้บริโภคกันภายในครัวเรือน

ทำให้ราคาของข้าวอยู่ในเกณฑ์ดี

(๑) ข้อมูลการตลาด

แหล่งสินเชื่อเพื่อการผลิต

เกษตรกรตำบลศรีสำราญ ใช้แหล่งสินเชื่อเพื่อประกอบกิจกรรมดำเนินการผลิตจากหลายแหล่งแบ่งออกได้ ดังนี้

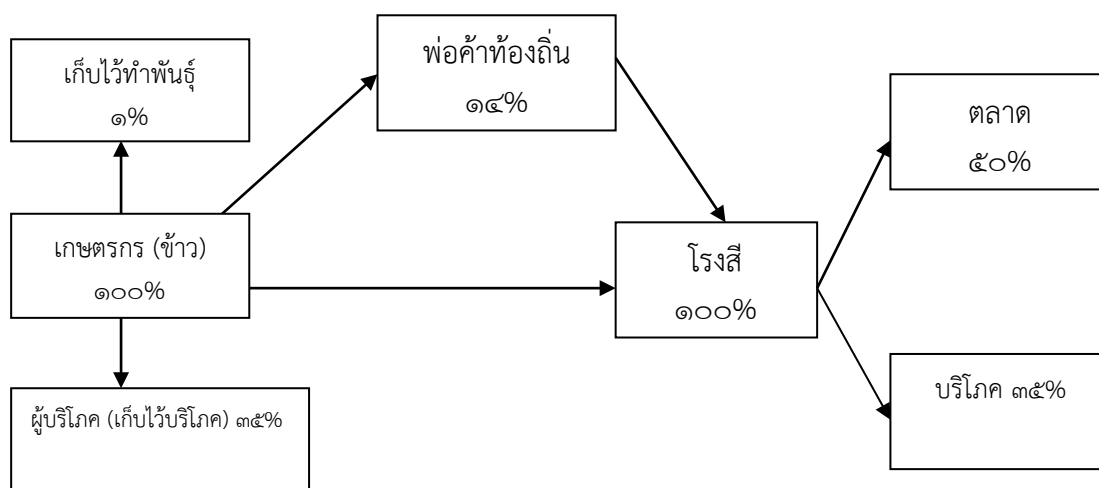
๑. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่จะขอรับการสนับสนุนเงินทุนจาก ธกส. ซึ่งเป็นแหล่งใหญ่ที่สุด ในรูปของสมาชิกลูกค้า ธกส.

๒. นายทุนท้องถิ่น เกษตรกรจะกู้เงินในการลงทุน และใช้คืนเมื่อเก็บผลผลิตแล้ว บางครั้งก็กู้ยืมในรูปของปัจจัยการผลิตด้วย

๓. ใช้เงินทุนของตนเอง

ผลที่ได้จากการประกอบอาชีพเกษตรกร เช่น การทำนา ทำไร่ ซึ่งผลผลิตที่ได้จะเก็บไว้ทำพันธุ์ ใช้บริโภค และเลี้ยงสัตว์ ผลผลิตส่วนใหญ่จะนำไปขายผู้บริโภค พ่อค้าท้องถิ่น อีกส่วนหนึ่งก็จะขายให้เจ้าแก่เพื่อใช้หนี้ปัจจัยการผลิต เช่น ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าปุ๋ย ค่าสารเคมี หรือเงินทุนในการประกอบอาชีพ เมื่อได้ผลผลิตแล้วจึงจำเป็นต้องขายให้กับพ่อค้า

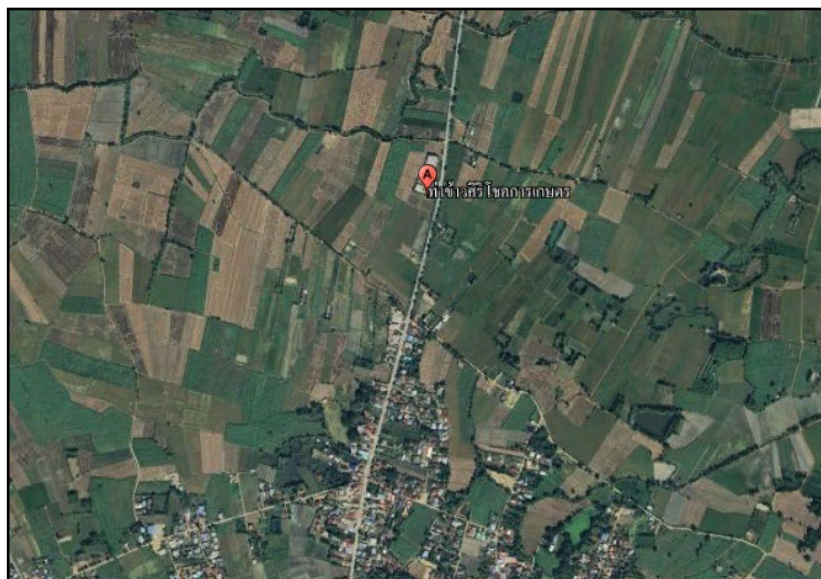
วิธีการตลาดพืชเศรษฐกิจ

ภาพที่ ๒๔ แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลศรีสำราญ อำเภอศรีสำราญ จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสำราญ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป ตำบลศรีสัชนาลัย มีโรงรับซื้อผลผลิต รวม ๑ แห่ง คือ ท่าข้าวศรีโชคการเกษตร

ภาพที่ ๒๕ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลศรีสัชนาลัย มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านทำนา จำนวน ๒ ราย

๔) องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๒๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการทำนา ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่	สาขา
๑	นางวิเชียร เดียรดาษ	๒	ศรีสัชนาลัย	ศรีสัชนาลัย	๒๕๕๖	ทำนา
๒	นายถาวร เคียงข้าง	๓	ศรีสัชนาลัย	ศรีสัชนาลัย	๒๕๕๖	ทำนา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้าอ้อยโรงงาน

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

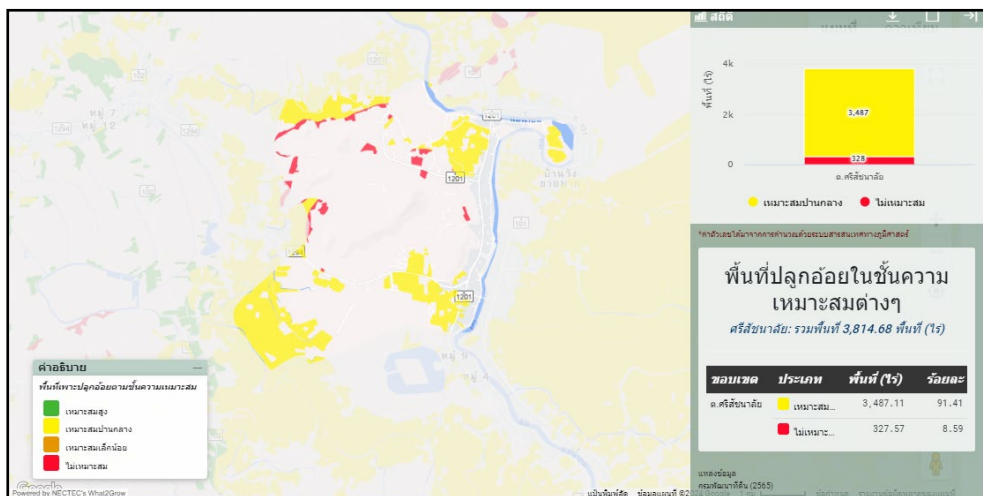
ตำบลศรีสัชนาลัย มีพื้นที่สำหรับปลูกอ้อยโรงงานทั้งหมด จำนวน ๓,๘๑๔.๖๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓,๔๘๗.๑๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๔๑ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๓๒๗.๕๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๕๙

ตารางที่ ๒๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตำบล	พื้นที่สำหรับการปลูกอ้อย ๓,๘๑๔.๖๘ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ศรีสัชนาลัย	-	๓,๔๘๗.๑๑	-	๓๒๗.๕๗	๓,๘๑๔.๖๘

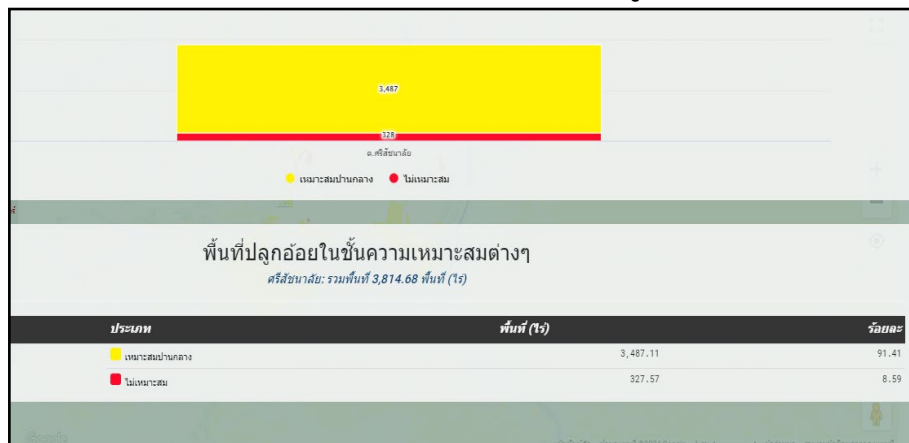
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับปลูกอ้อยโรงงาน

ภาพที่ ๒๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

กราฟแสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน

ภาพที่ ๒๗ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน

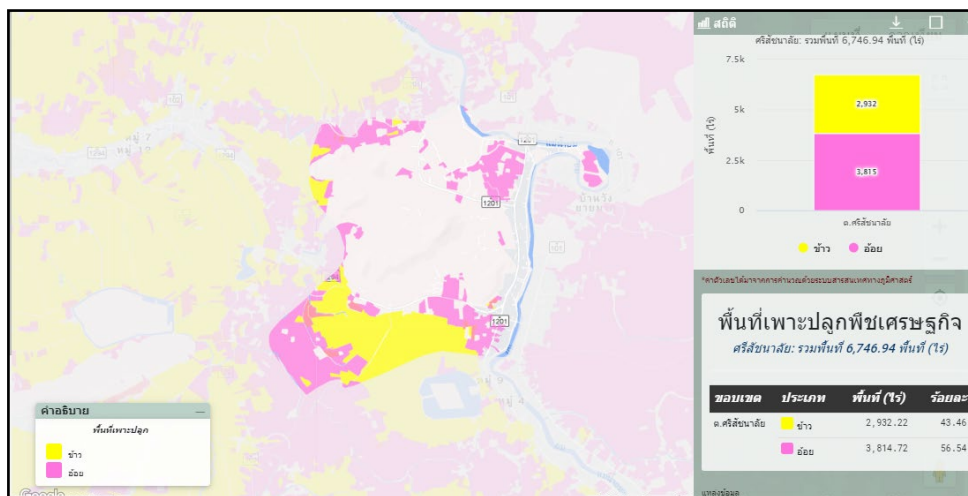
ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย มีพื้นที่ปลูกอ้อย จำนวน ๙,๖๐๙ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดที่หมู่ที่ ๑ บ้านวังวน จำนวน ๔,๙๑๙ ไร่ รองลงมา ได้แก่ หมู่ที่ ๒ บ้านวงศ์ใหญ่ จำนวน ๔,๖๙๐ ไร่

ตารางที่ ๒๓ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ที่	หมู่บ้าน	พื้นที่ปลูก ๙,๖๐๙ (ไร่)
๑	หมู่ที่ ๑ บ้านวังวน	๔,๙๑๙
๒	หมู่ที่ ๒ บ้านวงศ์ใหญ่	๔,๖๙๐
	รวม	๙,๖๐๙

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน

ภาพที่ ๒๘ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม

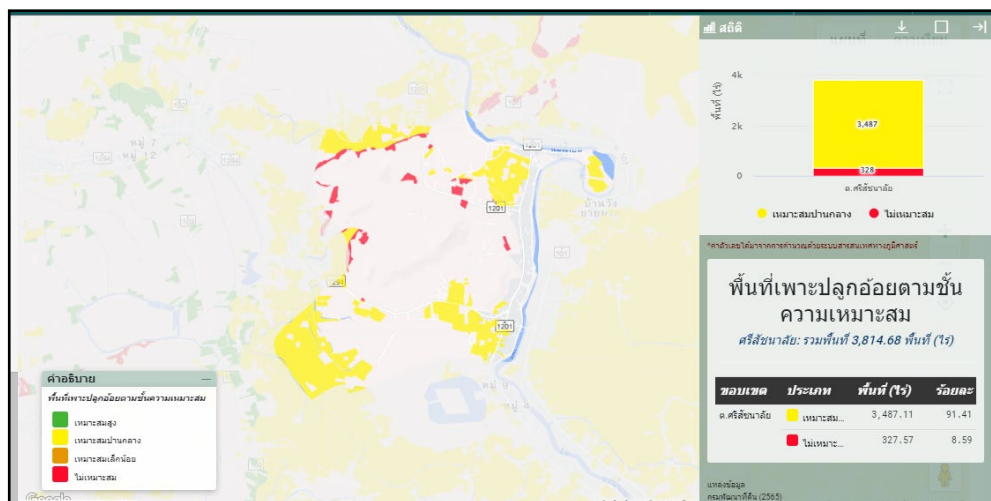
ตำบลศรีสัชนาลัย มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกอ้อยโรงงานทั้งหมด จำนวน ๓,๘๑๔.๖๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓,๔๘๗.๑๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๔๑ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๓๒๗.๕๗ คิดเป็นร้อยละ ๘.๕๙

ตารางที่ ๒๔ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน ๓,๘๑๔.๖๘ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ศรีสัชนาลัย	-	๓,๔๘๗.๑๑	-	๓๒๗.๕๗	๓,๘๑๔.๖๘

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

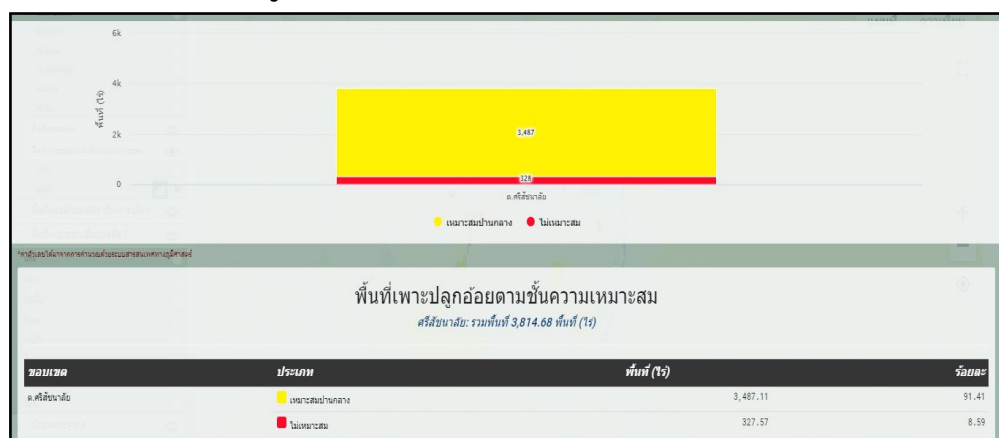
แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย

ภาพที่ ๒๙ แผนที่พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลศรีสัชนาลัย

อำเภอศรีสัชนาลัย (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

กราฟแสดงร้อยละพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลศรีสัชนาลัย

ภาพที่ ๓๐ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลศรีสัชนาลัย

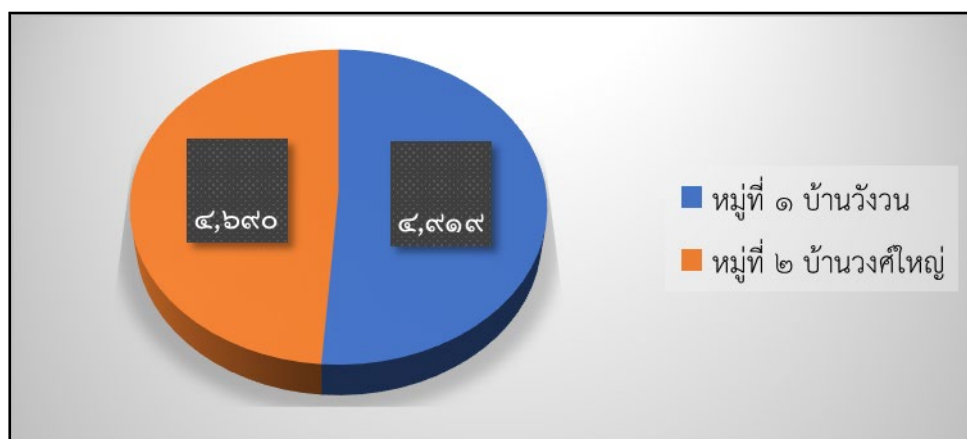
อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) ปริมาณการผลิต ตำบลศรีสัชนาลัย มีพื้นที่การปลูกอ้อยโรงงาน จำนวน ๙,๖๐๙ ไร่
 ตารางที่ ๒๕ แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

หมู่ที่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	-	๔,๙๑๙	๔,๙๑๙	๔๙,๑๙๐	๑๐
๒	-	๔,๖๙๐	๔,๖๙๐	๔๖,๙๐๐	๑๐
รวม		๙,๖๐๙	๙,๖๐๙	๙๖,๐๙๐	๑๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๓๑ แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบล)

๑) พันธุ์ เลือกพันธุ์อ้อยให้เหมาะสมกับสภาพดินในแต่ละท้องถิ่น เพราะอ้อยแต่ละสายพันธุ์มีความแตกต่างในการเจริญเติบโต บางสายพันธุ์มีอายุการเจริญเติบโตค่อนข้างนานกว่าปกติ เนื่องจากต้องมียะเวลาในการผสมน้ำตาล โดยระยะเวลาในการผสมน้ำตาลจะเริ่มตั้งแต่อายุ ๘ ถึง ๑๒ เดือนขึ้นไป ซึ่งแต่ละสายพันธุ์ก็จะให้ระดับความหวานและเนื้อสัมผัสที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับความต้องการของเกษตรกร

๒) การใช้ปุ๋ย ปุ๋ยหมักในอัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ ในช่วงเตรียมแปลงปลูกและปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐, ๔๖-๐-๐ ในอัตรา ๕-๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ ในช่วงการผลิต โดยใช้ปุ๋ยเคมีที่ถูกต้องตามกฎหมาย สำหรับการใส่ปุ๋ยอ้อยเป็นพืชที่ค่อนข้างชอบปุ๋ยประเภท ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด ไม่ว่าชนิดใดก็ตามเกษตรกรจะต้องคำนวณสูตรในการใส่ปุ๋ยให้สอดคล้องกับสภาพดินและพันธุ์ของต้นอ้อย

๓) การใช้สารเคมี เกษตรกรจะเลือกใช้การกำจัดวัชพืช ส่วนสารเคมีใช้ต่อเมื่อเกิดศัตรูพืชระบาดอย่างรุนแรง โดยเลือกใช้สารเคมีตรงตามที่ภาครัฐอนุญาตให้ใช้

๔) ที่ดิน มีการใช้ที่ดินในการเกษตรคิดเป็นร้อยละ ๗๐ ของพื้นที่ทั้งหมด ซึ่งไม่เป็นพื้นที่เสี่ยงต่อสารเคมีรุนแรง

หมายเหตุ การรดน้ำหรือการให้น้ำ สำคัญไม่ต่างกัน เนื่องจากปัจจัยหลักในการเจริญเติบโตของอ้อยอยากต้องการน้ำเพื่อหล่อเลี้ยง ในกรณีที่เกษตรกรปลูกไร่อ้อยในช่วงหน้าฝนจะต้องพยายามติดตามข่าวสภาพอากาศไว้ให้ได้มากที่สุด เพราะในกรณีที่รดน้ำมากเกินไปอาจส่งผลต่อความหวานของอ้อยได้ ในขณะที่ต้นอ้อยกำลัง

เจริญเติบโต เกษตรกรควรหมั่นสังเกตและกำจัดวัชพืชอย่างเป็นประจำ โดยการกำจัดวัชพืชที่นิยมใช้ในปัจจุบัน มักใช้รถแทรกเตอร์ต่อพ่วงกับจอบหมุนกำจัดวัชพืชหรืออุปกรณ์ต่อพ่วงชนิดอื่น ที่เกษตรกรสะดวกใช้งาน เพื่อที่จะได้ลดระยะเวลาและประหยัดแรงงานคน

ผลตอบแทนที่ได้ ผลผลิตเฉลี่ย ๑๐ - ๑๓ ตัน/ไร่

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลศรีสำราญ อำเภอศรีสำราญ จังหวัดสุโขทัย มีการปลูกอ้อยโรงงาน ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
อ้อยโรงงาน												

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงานในตำบลศรีสำราญ อำเภอศรีสำราญ จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสำราญ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต ตำบลศรีสำราญ มีต้นทุนการผลิต ๑๐,๘๕๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๒๖ แสดงต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน ปี ๒๕๖๗ ตำบลศรีสำราญ อำเภอศรีสำราญ จังหวัดสุโขทัย

ที่	รายการ	ค่าใช้จ่าย (บาท/ไร่)
		อ้อยโรงงาน
๑	ค่าพันธุ์	๒,๒๕๐
๒	ค่าเตรียมดิน	
	- ครั้งที่ ๑	
	- ครั้งที่ ๒	๑,๐๐๐
	ค่าจ้างปลูก/หว่าน	๗๕๐
๓	ค่าปุ๋ยเคมี	๖๐๐
๔	ค่าสารเคมี - สารป้องกันกำจัดวัชพืช	๒,๑๐๐
๕	- สารป้องกันกำจัดแมลง	
	- สารป้องกันกำจัดโรค	๓๕๐
	ค่าจ้างพ่นสารเคมี	-
	ค่าขนส่ง	๑๐๐
๖	ค่าสูบน้ำ	๒,๔๐๐
๗	ค่าบริหารจัดการ	๑,๓๐๐
	รวมค่าใช้จ่าย	๑๐,๘๕๐
	ผลผลิต กก./ไร่	๑๒,๐๐๐
	ราคา/กก.	๑.๑๕
	รายได้/ไร่	๑๓,๘๐๐
	รายได้สุทธิ/ไร่	๒,๙๕๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสำราญ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบล)

แหล่งสินเชื่อเพื่อการผลิต

เกษตรกรตำบลศรีสำราญ ใช้แหล่งสินเชื่อเพื่อประกอบกิจกรรมดำเนินการผลิตจากหลายแหล่งแบ่งออกได้ ดังนี้

๑. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่จะขอรับการสนับสนุนเงินทุนจาก ธกส. ซึ่งเป็นแหล่งใหญ่ที่สุด ในรูปของสมาชิกลูกค้า ธกส.

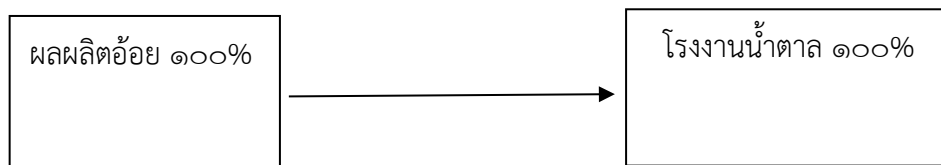
๒. สหกรณ์การเกษตร เป็นแหล่งที่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกใช้เป็นแหล่งเงินทุน

๓. นายทุนท้องถิ่น เกษตรกรจะกู้เงินในการลงทุน และใช้คืนเมื่อเก็บผลผลิตแล้ว บางครั้งก็กู้ยืมในรูปของปัจจัยการผลิตด้วย

๔. ใช้เงินทุนของตนเอง

ผลที่ได้จากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น การทำนา ทำไร่ การเลี้ยงสัตว์ ประมง ซึ่งผลผลิตที่ได้จะเก็บไว้ทำพันธุ์ ใช้บริโภค และเลี้ยงสัตว์ ผลผลิตส่วนใหญ่จะนำไปขายผู้บริโภค พ่อค้าท้องถิ่น อีกส่วนหนึ่งก็จะขายให้เจ้าแก่เพื่อใช้หนี้ปัจจัยการผลิต เช่น ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าปุ๋ย ค่าสารเคมี หรือเงินทุนในการประกอบอาชีพ เมื่อได้ผลผลิตแล้วจึงจำเป็นต้องขายให้กับพ่อค้า

วิธีการตลาดพืชเศรษฐกิจ

ภาพที่ ๓๓ แสดงวิธีการตลาดอ้อยโรงงาน ตำบลศรีสำราญ อำเภอสรีสำราญ จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสำราญ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต

ตำบลศรีสำราญ มีโรงงานน้ำตาลทิพย์สุโขทัย รวม ๑ แห่ง

ภาพที่ ๓๔ แสดงแหล่งรับซื้ออ้อยโรงงาน ตำบลศรีสำราญ อำเภอสรีสำราญ จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสำราญ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลศรีสัชนาลัย ไม่มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้าน ๐ จำนวน ๐ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ ๐ จำนวน ๐ ราย

๔) องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๒๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตอ้อยโรงงาน ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นางวิเชียร เดียรดาษ	๒	ศรีสัชนาลัย	ศรีสัชนาลัย	๒๕๕๖	อ้อย
๒	นายถาวร เคียงข้าง	๓	ศรีสัชนาลัย	ศรีสัชนาลัย	๒๕๕๖	อ้อย

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย,พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๒๘ แสดงปัญหาในด้านต่างๆของ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ด้านกายภาพ	ด้านชีวภาพ	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านสังคม
- ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ - การพังทลายของหน้าดิน - พื้นที่ค่อนข้างลาดชัน	-ขาดแคลนพันธุ์พืช - การใช้สารเคมีสูง - ผลผลิตค่อนข้างต่ำ	-ต้นทุนการผลิตสูง -ผลผลิตราคาตกต่ำ -ขาดหลักประกันในการผลิต	-ขาดแคลนแรงงาน -ขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง -การเคลื่อนย้ายแรงงาน

ลำดับความสำคัญของปัญหาชุมชน

๑. ผลผลิตค่อนข้างต่ำ
๒. ขาดแคลนพันธุ์พืชพันธุ์ดี
๓. ต้นทุนการผลิตสูง
๔. การใช้สารเคมีสูง
๕. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
๖. ขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง
๗. ราคาผลผลิตตกต่ำ
๘. การพังทลายของหน้าดิน
๙. พื้นที่ค่อนข้างลาดชัน
๑๐. ขาดแคลนแรงงาน
๑๑. การเคลื่อนย้ายแรงงาน
๑๒. ขาดหลักประกันในการผลิต

ศักยภาพของชุมชน

๑. เกษตรกรมีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ในการผลิตไม่ผล
๒. มีแหล่งโบราณสถานที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้
๓. เกษตรกรมีความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาท้องถิ่น

วิสัยทัศน์ของชุมชน

๑. ฝันของบุคคล
 - อยากรวย
 - ไม่เจ็บป่วย มีสุขภาพดีตลอด
 - อยากรทำอะไรก็ได้ที่ต้องการ
๒. ฝันของชุมชน
 - ชุมชนมีความสามัคคี
 - ชุมชนมีความน่าอยู่
 - ชุมชนมีความเจริญและพัฒนาสูงขึ้น
๓. ฝันที่เป็นไปได้
 - ชุมชนมีความน่าอยู่
 - ชุมชนมีความสามัคคี
 - ไม่เจ็บป่วยมีสุขภาพดี
 - ชุมชนมีความเจริญและพัฒนาสูงขึ้น

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานการณ์การพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนาในอนาคตของท้องถิ่น ด้วยเทคนิค SWOT Analysis (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค) จากสภาพพื้นที่และสภาพปัญหาที่จังหวัดสุโขทัยประสบอยู่ ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths)

S๑. พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลศรีสัชนาลัย เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำการเกษตร และอาชีพที่สำคัญของประชากรในตำบลศรีสัชนาลัย คือการทำไร่ไถ่ ทำนา การปลูกพืชไร่ต่าง ๆ การทำสวนผลไม้ และการถือครองที่ดินทางการเกษตรส่วนใหญ่เกษตรกรมีพื้นที่เป็นของตนเอง ดังนั้น ภาวะเศรษฐกิจจึงขึ้นกับผลผลิตทางการเกษตร และราคาสินค้าทางการเกษตรเป็นหลัก

S๒. มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ซึ่งมีความงดงามที่โดดเด่น รวมทั้งศิลปะวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย ทำให้ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลก เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ จากองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) และโบราณสถาน ได้แก่ วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ วัดเขาพนมเพลิง วัดเขาสุวรรณคีรี วัดช้างล้อม วัดเจดีย์เจ็ดแถว วัดสวนแก้วอุทยานใหญ่ วัดสวนแก้วอุทยานน้อย วัดนางพญา และวัดชมชื่น จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของชาติและเป็นที่รู้จักกันทั่วโลก เป็นจุดเด่นที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวและเกิดผลดีทางด้านเศรษฐกิจตามมาด้วย

S๓. พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม ไม่ประสบปัญหาแผ่นดินไหวหรือแผ่นดินถล่ม ทำให้เกิดความปลอดภัยในการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประหยัดงบประมาณในการก่อสร้างและยังสะดวกต่อการก่อสร้างเส้นทางคมนาคม ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ต่อการสร้างเส้นทางเศรษฐกิจและเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนทางอ้อม อีกทั้งเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้อีกทางหนึ่งด้วย

S๔. ประชากรส่วนใหญ่ ได้รับการศึกษาตามมาตรฐานกระทรวงศึกษาธิการ จึงเป็นประโยชน์สำหรับกลุ่มที่ให้ความสนใจด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมภาครัฐและการเมืองการปกครองที่ดี

S๕. มีความพร้อมด้านบุคลากร และเพียงพอกับการปฏิบัติงาน

จุดอ่อน (Weaknesses)

W๑. ขาดการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์อย่างต่อเนื่อง และยังไม่สามารถนำจุดเด่นด้านการท่องเที่ยวออกมา เพื่อดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร

W๒. ประชากรยังขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

W๓. การดำเนินงานของหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน ที่ผ่านมามีได้มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต และสังคมของประชาชนอย่างต่อเนื่อง ขาดความเป็นรูปธรรมที่แท้จริง ขาดการสร้างความมั่นคงทางสังคมโดยมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลัก

W๔. ประชากรส่วนใหญ่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของชาวสุโขทัย คือ กินอยู่แบบไทยไม่สร้างปัญหา ไม่มีปัญหากับใคร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการขาดการสอดส่องดูแลการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

W๕. มีงบประมาณจำกัดไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

W๖. ระบบสารสนเทศยังขาดการพัฒนาไม่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

โอกาส (Opportunity)

O๑. แหล่งรายได้ที่จะทำให้สภาพเศรษฐกิจโดยรวมดีขึ้น ได้แก่ การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ สินค้าทางการเกษตร และสินค้าที่ได้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น

O๒. การดำเนินงานตามนโยบายชุมชนเข้มแข็งของภาครัฐ จะเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยให้การส่งเสริมคุณภาพชีวิตและสวัสดิการทางสังคมของประชาชนสัมฤทธิ์ผลได้

- ๐๓. การพัฒนาตามระบบการบริหารราชการแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่มุ่งเน้นภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีได้
- ๐๔. ประชาชนส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายไม่ฟุ้งเฟ้อ
- ๐๕. ประชาชนได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษาทั้งในและนอกระบบ
- ๐๖. มีแม่น้ำยมไหลผ่านใจกลางชุมชน
- ๐๗. เป็นเมืองมรดกโลกที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง สามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่
- ๐๘. การเมืองมีความสงบเรียบร้อย

อุปสรรค (Threats)

- T๑. ขาดการร่วมมือและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำกิจกรรม
- T๒. ประชาชนยังไม่เข้าใจแผนการพัฒนาเศรษฐกิจ
- T๓. ขาดองค์กรเอกชนหรือการรวมกลุ่มของชุมชนในรูปแบบสหกรณ์ เพื่อต่อรองทางด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและเงินทุนการพัฒนาอุตสาหกรรมภายในครัวเรือน หรืองานทักษะฝีมือของชุมชน
- T๔. ขาดการส่งเสริมการก่อสร้าง การปรับปรุงแหล่งน้ำ เพื่อใช้ในการเกษตร

๒.๓ การจัดทำ TOWS Matrix

กลยุทธ์จุดแข็ง – โอกาส (SO)

- สามารถพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชนได้มากขึ้น ทั้งนี้ต้องมีการประชาสัมพันธ์ที่ดี และมีความร่วมมือจากคนในชุมชน(S๑, S๒, O๑)
- การพัฒนาของชุมชน ได้รับความร่วมมือจากทางภาครัฐและภาคประชาชน ซึ่งสามารถทำให้ชุมชนมีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดี ซึ่งเห็นได้จากการทำกิจกรรมต่างๆที่ผ่านมา(S๔, S๕, O๓, O๕)
- มีแหล่งประวัติศาสตร์ในพื้นที่ และขนบธรรมเนียมประเพณี และความเป็นอยู่ที่ดี ที่สามารถเป็นจุดขายให้กับคนในชุมชนได้ดี (S๓,O๗,O๔,O๘)

กลยุทธ์จุดอ่อน – โอกาส (WO)

- หน่วยงานในพื้นที่ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวควบคู่กับการส่งเสริมอาชีพให้กับชุมชนได้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น(W๑, O๓,)
- สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติให้มากขึ้น เพื่อทำให้เกิดการอนุรักษ์ที่ยั่งยืน (W๒, O๓, O๘)

กลยุทธ์จุดแข็ง – อุปสรรค (ST)

- เกษตรกรต้องให้ความร่วมมือในการพัฒนาด้านการเกษตรให้มากขึ้น (S๑, S๓, T๑, T๔)
- ต้องมีการวางแผนการผลิต และช่องทางการจำหน่ายสินค้าด้านการเกษตรในรูปแบบของการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วย (S๒, T๓)

กลยุทธ์จุดอ่อน – อุปสรรค (WT)

- การพัฒนาต้องได้จากการร่วมมือของทางภาครัฐ และทางภาคประชาชนด้วย จึงจะสามารถพัฒนาชุมชนให้เกิดความยั่งยืนได้ (W๑,T๑)
- มุ่งเน้นการพัฒนาสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งปรับปรุงแหล่งน้ำให้มีสภาพที่ดีขึ้น เพื่อใช้อุปโภค บริโภค และการใช้ภาคการเกษตร (W๒,T๔)

ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค)

		จุดแข็ง (S) S๑ ความสามารถในการประสานงานร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง S๒ มีการประกอบอาชีพทางการเกษตรที่ดี S๓ มีพื้นที่มีศักยภาพในการปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ข้าว S๔ มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก	จุดอ่อน (W) W๑ เกษตรกรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านไม่เพียงพอ W๒ ประชาชนไม่มีการรวมกลุ่มในดำเนินกิจกรรมต่างๆ W๓ แหล่งน้ำทางการเกษตรไม่เพียงพอในฤดูแล้ง W๔ เกษตรกรยังมีความนิยมในการใช้ปุ๋ยเคมีเพราะเชื่อว่าจะได้ผลผลิตที่ดีกว่า จึงไม่นิยมใช้ปุ๋ยอินทรีย์ซึ่งจะทำให้ช่วยลดต้นทุนการผลิตและปรับปรุงดินลดปัญหาดินเสื่อมโทรม W๕ เกษตรกรไม่มีแหล่งรองรับน้ำในช่วงฤดูฝนทำให้ช่วงฤดูแล้งไม่มีน้ำใช้ในการทำการเกษตร W๖ ปัญหาเสพติดระบอบในกลุ่มเยาวชนและนักเรียน
โอกาส(O) มีการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง O๒ ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน O๓ คนในชุมชนมีความสามารถหลากหลาย O๔ มีการพัฒนาส่งเสริมด้านสาธารณสุขอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมทุกหมู่บ้าน	O๑	กลยุทธ์จุดแข็ง-โอกาส(SO) -เกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้รับการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่ม เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแปลงใหญ่ (S๑, O๒,)	กลยุทธ์จุดอ่อน – โอกาส (WO) - เกษตรกรรวมกลุ่มเพื่อขอรับการอบรมความรู้เฉพาะด้านต่างๆเกี่ยวกับการเกษตร เช่น การใช้สารชีวภัณฑ์ (W๑, O๒) - ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมักหรือน้ำหมักชีวภาพ เพื่อลดปัญหาขยะเปียกจากครัวเรือน ส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะ (W๔, O๒)

อุปสรรค (T) T๑ สภาพพื้นที่บางส่วนมีลักษณะเป็นพื้นที่รองรับน้ำจากท้องถิ่นอื่นตามธรรมชาติ มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัยหากปริมาณน้ำฝนมากผิดปกติหรือไม่มีการจัดการน้ำที่ดี T๒ ผลกระทบที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น อุทกภัย T๓ ราคาพืชผลทางเกษตรตกต่ำ T๔ ขาดแหล่งเงินทุนสนับสนุนในการประกอบการ T๕ ห้วย หนอง คลอง บึง ตื้นเขินขาดการดูแลและบำรุงรักษา	กลยุทธ์จุดแข็ง – อุปสรรค (ST) - รวมกลุ่มเพื่อจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรเพื่อสร้างอำนาจในการต่อรอง (S๑, S๔, T๓) - เกษตรกรต้องคำนึงถึงคุณภาพและความปลอดภัยของผลิตทางการเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์และลดต้นทุนการผลิตได้ (S๓, T๓)	กลยุทธ์จุดอ่อน – อุปสรรค (WT) - เกษตรกรลดการปลูกพืชในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อภัยธรรมชาติ (W๕, T๒) - ขุดลอกห้วย หนอง คลอง บึง ที่ตื้นเขิน (W๓, T๕)
---	---	---

บทที่ ๓
ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑ ข้าว

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน จัดกระบวนการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการผลิตข้าวในพื้นที่ที่เหมาะสม

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวในพื้นที่ที่เหมาะสม

โครงการที่ ๒ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้ปลูกข้าวตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์สร้างแหล่งเรียนรู้ต้นแบบในชุมชน จากเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ

โครงการที่ ๑ สร้างศูนย์เรียนรู้ด้านข้าวแบบครบวงจรภายในชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์รวมกลุ่มแปลงใหญ่เพื่อช่วยกันบริหารจัดการการผลิตข้าว

โครงการที่ ๑ สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี มีคุณภาพแก่กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

โครงการที่ ๒ สนับสนุนแม่ปุ๋ยเคมี เพื่อเป็นกองทุนหมุนเวียนแก่กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

โครงการที่ ๓ ส่งเสริมการสร้างแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพประจำกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

กลยุทธ์ที่ ๔ กลยุทธ์สร้างการเรียนรู้ เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและศัตรูพืช

โครงการที่ ๑ จัดตั้งกลุ่มศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

๑.๑.๒ อ้อยโรงงาน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน จัดกระบวนการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการผลิตอ้อยโรงงานในพื้นที่ที่เหมาะสม

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการปลูกอ้อยโรงงานในพื้นที่ที่เหมาะสม

โครงการที่ ๒ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยโรงงานตามกระบวนการโรงเรียน

เกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์สร้างแหล่งเรียนรู้ต้นแบบในชุมชน จากเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ

โครงการที่ ๑ สร้างศูนย์เรียนรู้ด้านอ้อยโรงงานแบบครบวงจรภายในชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์รวมกลุ่มแปลงใหญ่เพื่อช่วยกันบริหารจัดการการผลิตอ้อยโรงงาน

โครงการที่ ๑ สนับสนุนแม่ปุ๋ยเคมี เพื่อเป็นกองทุนหมุนเวียนแก่กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

กลยุทธ์ที่ ๔ กลยุทธ์สร้างการเรียนรู้ เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและศัตรูพืช

โครงการที่ ๑ จัดตั้งกลุ่มศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ Young Smart Farmer : YSF

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ พัฒนาศักยภาพ Young Smart Farmer : YSF

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน จัดกระบวนการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ สืบสานวิถีเกษตรกรรมจากเกษตรกรรุ่นเก่าสู่เกษตรกรรุ่นใหม่

โครงการที่ ๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่

โครงการที่ ๒ ศึกษาดูงานจากเกษตรกรต้นแบบ

โครงการที่ ๓ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐานสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๔ ส่งเสริมตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัย

โครงการที่ ๕ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๒ ขยายตลาดสินค้าเกษตร โดยใช้ตลาดออนไลน์

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมตลาดสินค้าเกษตรออนไลน์

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmer

โครงการที่ ๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmer

กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ Smart Farmer สู่การเป็นผู้ประกอบการรายใหม่

โครงการที่ ๑ ศึกษาดูงานเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างผู้ประกอบการรายใหม่

๑.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน จัดกระบวนการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ต่อยอดวิสาหกิจชุมชนเดิมให้มีความทันสมัยตอบโจทย์กลุ่มลูกค้า

โครงการที่ ๑ ศึกษาดูงานเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๒ ขยายตลาดสินค้าเกษตร โดยใช้ตลาดออนไลน์

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมตลาดสินค้าเกษตรออนไลน์

กลยุทธ์ที่ ๓ การสร้างแบรนด์ให้เป็นที่รู้จักและจดจำ

โครงการที่ ๑ การอบรมให้ความรู้เรื่องการสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์

กลยุทธ์ที่ ๔ การทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป็นที่รู้จักในวงกว้าง

โครงการที่ ๑ การจัดแสดงสินค้ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนในตำบล อำเภอ และจังหวัด

๑.๒.๓ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ/

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ พัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และ กลุ่มส่งเสริมอาชีพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน จัดกระบวนการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ศึกษาดูงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ สืบสานวิถีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และ กลุ่มส่งเสริมอาชีพ เดิมสู่เกษตรกรรุ่นใหม่

โครงการที่ ๑ ศึกษาดูงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และ กลุ่มส่งเสริมอาชีพที่ประสบผลสำเร็จ

กลยุทธ์ที่ ๒ ขยายตลาดสินค้าเกษตร โดยใช้ตลาดออนไลน์

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมตลาดสินค้าเกษตรออนไลน์

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มสู่การเป็นผู้ประกอบการรายใหม่

โครงการที่ ๑ ศึกษาดูงานเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างผู้ประกอบการรายใหม่

กลยุทธ์ที่ ๔ การสร้างแบรนด์ให้เป็นที่รู้จักและจดจำ

โครงการที่ ๑ การอบรมให้ความรู้เรื่องการสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์

๑.๒.๔ แปลงใหญ่

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ พัฒนาและเพิ่มแปลงใหญ่ด้านพืชไร่ และ ไม้ผล ตำบลน้ำร้อน ให้มากขึ้น

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน การพัฒนาศักยภาพและเพิ่มแปลงใหญ่ด้านพืชไร่ และ ไม้ผล รวมทั้งการจัดกระบวนการศึกษาดูงานแปลงใหญ่ที่ประสบความสำเร็จเพื่อนำมาต่อยอดและพัฒนาแปลงใหญ่ในตำบล

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาศักยภาพแปลงใหญ่

โครงการที่ ๑ จัดกิจกรรมการศึกษาดูงานแปลงใหญ่ที่ประสบความสำเร็จ

กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มแปลงใหญ่ด้านพืชไร่ และ ไม้ผล ตำบลน้ำร้อน ให้มากขึ้น

โครงการที่ ๑ การจัดตั้งกลุ่มแปลงใหญ่ด้านพืชไร่ และ ไม้ผล ตำบลน้ำร้อน

กลยุทธ์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งภายในกลุ่ม

โครงการที่ ๑ การจัดประชุมกลุ่มแปลงใหญ่ประจำเดือน

กลยุทธ์ที่ ๔ การอบรมให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม

โครงการที่ ๑ การให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม

๑.๒.๕ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ พัฒนาและเพิ่มศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (เครือข่าย) ตำบลน้ำร้อน อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ ให้มากขึ้น

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน การพัฒนาศักยภาพ (ฐานเรียนรู้ หลักสูตรเรียนรู้) การศึกษาดูงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร/เครือข่าย ที่ประสบความสำเร็จเพื่อนำมาต่อยอดและพัฒนาเครือข่ายในตำบล

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (เครือข่าย)

โครงการที่ ๑ จัดกิจกรรมการศึกษาดูงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาฐานเรียนรู้ให้มีศักยภาพและเป็นปัจจุบัน

โครงการที่ ๑ การพัฒนาและปรับปรุงฐานเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ ๓ พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ให้มีศักยภาพและเป็นปัจจุบัน

โครงการที่ ๑ การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ ๔ การเพิ่มศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (เครือข่าย)

โครงการที่ ๑ การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (เครือข่าย)

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ ปรับปรุงบำรุงดินให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน สร้างการเรียนรู้ และสนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชปรับปรุงดิน

กลยุทธ์ที่ ๑ การปรับปรุงบำรุงดิน และการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาปรับปรุงบำรุงดิน

โครงการที่ ๒ การบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อลดการเผา

กลยุทธ์ที่ ๒ การลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี

กลยุทธ์ที่ ๓ การลดการใช้ปุ๋ยเคมีทางการเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี

กลยุทธ์ที่ ๔ การลดการไถพรวนทางการเกษตรเพื่อการอนุรักษ์ดิน

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการไถพรวนดินเฉพาะร่องที่ปลูกพืช

๑.๓.๒ แหล่งน้ำ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ พัฒนาและสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรประจำหมู่บ้าน

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน จัดจ้างการขุดสระ และขุดลอกคูคลองชลประทาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ

โครงการที่ ๑ การจัดสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรประจำชุมชน

โครงการที่ ๒ การพัฒนาแหล่งน้ำเดิมภายในชุมชน (การขุดลอกคูคลอง)

๑.๓.๓ อากาศ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ การไม่สร้างมลพิษทางอากาศเพื่อลดค่า PM ๒.๕

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน รณรงค์และสร้างการรับรู้ด้านการหยุดเผา

กลยุทธ์ที่ ๑ การลดมลภาวะทางอากาศ

โครงการที่ ๑ การสร้างการรับรู้ด้านการหยุดเผา

โครงการที่ ๒ การสาธิตการนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาเพิ่มมูลค่า

๑.๔ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ พัฒนาและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน จัดกระบวนการเรียนรู้และศึกษาดูงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

โครงการที่ ๑ การส่งเสริมและพัฒนาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๒ การสร้างแบรนด์ให้เป็นที่รู้จักและจดจำ

โครงการที่ ๑ การอบรมให้ความรู้เรื่องการสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์

กลยุทธ์ที่ ๓ การสร้างการตลาดออนไลน์

โครงการที่ ๑ การส่งเสริมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ่านช่องทางตลาดออนไลน์

กลยุทธ์ที่ ๔ การสร้างมาตรฐานสินค้าทางการเกษตร (อย.,มผช,คัตสรร)

โครงการที่ ๑ การอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำมาตรฐานสินค้าทางการเกษตร

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ตำบล เป้าหมาย)	วิธี ดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
พัฒนาการผลิต สินค้า	๑.โครงการส่งเสริมการปลูกข้าว และอ้อย ในพื้นที่ที่เหมาะสม	๑.ผลิตพืชในพื้นที่ ที่เหมาะสม	เกษตรกรผู้ปลูกข้าว อ้อย	๖ หมู่บ้าน	๑.จัดอบรมให้ ความรู้	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำนาลัย
	๒.โครงการพัฒนาศักยภาพ เกษตรกรผู้ปลูกข้าว และอ้อย ตามกระบวนการโรงเรียน เกษตรกร	๑.ลดต้นทุน ๒.เพิ่มผลผลิต ๓.ได้มาตรฐาน สินค้าเกษตร	เกษตรกรผู้ปลูกข้าว อ้อย	๖ หมู่บ้าน	๑.จัดอบรมให้ ความรู้	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำนาลัย
	๓.โครงการสร้างศูนย์เรียนรู้ด้าน ข้าว และอ้อย แบบครบวงจร ภายในชุมชน	๑.สร้างศูนย์ เรียนรู้ประจำ ชุมชน	เกษตรกรผู้ปลูกข้าว อ้อย	๖ หมู่บ้าน	๑.จัดอบรมให้ ความรู้ ๒.คัดเลือก เกษตรกร ๓.สนับสนุน ศูนย์เรียนรู้	๓ แห่ง	๑๐๐,๐๐๐	๓ แห่ง	๑๐๐,๐๐๐	๓ แห่ง	๑๐๐,๐๐๐	๓ แห่ง	๑๐๐,๐๐๐	๓ แห่ง	๑๐๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำนาลัย
	๔.โครงการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ ข้าวพันธุ์ดี มีคุณภาพแก่กลุ่ม เกษตรกรแปลงใหญ่	๑.กลุ่มเกษตรกร มีเมล็ดพันธุ์ข้าว พันธุ์ดีไว้ใช้	เกษตรกรผู้ปลูกข้าว	๖ หมู่บ้าน	๑.สนับสนุน เมล็ดพันธุ์ข้าว แก่กลุ่ม เกษตรกร	๓ แปลง	๑๐๐,๐๐๐	๓ แปลง	๑๐๐,๐๐๐	๓ แปลง	๑๐๐,๐๐๐	๓ แปลง	๑๐๐,๐๐๐	๓ แปลง	๑๐๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำนาลัย
	๕.โครงการสนับสนุนแม่ปุ๋ยเคมี เพื่อเป็นกองทุนหมุนเวียนแก่ กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่	๑.กลุ่มเกษตรกร มีกองทุน หมุนเวียน	เกษตรกรผู้ปลูกข้าว อ้อย	๖ หมู่บ้าน	๑.จัดอบรมให้ ความรู้ ๒.ตรวจ วิเคราะห์ดิน ๓.สนับสนุนแม่ ปุ๋ยเคมี	๓ แปลง	๑๐๐,๐๐๐	๓ แปลง	๑๐๐,๐๐๐	๓ แปลง	๑๐๐,๐๐๐	๓ แปลง	๑๐๐,๐๐๐	๓ แปลง	๑๐๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำนาลัย
	๖.โครงการส่งเสริมการสร้าง แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ ประจำกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่	๑.กลุ่มเกษตรกร มีเมล็ดพันธุ์ข้าว พันธุ์ดีไว้ใช้	เกษตรกรผู้ปลูกข้าว	๖ หมู่บ้าน	๑.คัดเลือก เกษตรกร ๒.จัดอบรมให้ ความรู้ ๓.ขอมาตรฐาน	๓๐ ราย	๓๐,๐๐๐	๓๐ ราย	๓๐,๐๐๐	๓๐ ราย	๓๐,๐๐๐	๓๐ ราย	๓๐,๐๐๐	๓๐ ราย	๓๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำนาลัย
	๗.จัดตั้งกลุ่มศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชน	๑.มีศูนย์จัดการ ศัตรูพืชชุมชน	เกษตรกรผู้ปลูกข้าว อ้อย	๖ หมู่บ้าน	๑.จัดอบรมให้ ความรู้ ๒.คัดเลือก เกษตรกร	๓ แห่ง	๑๐๐,๐๐๐	๓ แห่ง	๑๐๐,๐๐๐	๓ แห่ง	๑๐๐,๐๐๐	๓ แห่ง	๑๐๐,๐๐๐	๓ แห่ง	๑๐๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำนาลัย

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ตำบล เป้าหมาย)	วิธี ดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
พัฒนา เกษตรกร/กลุ่ม/ องค์กร	๑.โครงการพัฒนาศักยภาพ เกษตรกรรุ่นใหม่	๑.พัฒนา เกษตรกรรุ่นใหม่	เกษตรกรทั่วไปที่ สนใจ	๖ หมู่บ้าน	๑.รับสมัคร ๒.อบรมให้ ความรู้ ๓.จัดการศึกษา ดูงาน	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำราญ
	๒.โครงการพัฒนาศักยภาพ เกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmer	๑.พัฒนา ศักยภาพ SF, วิสาหกิจชุมชน	เกษตรกรทั่วไปที่ สนใจ	๖ หมู่บ้าน	๑.รับสมัคร ๒.อบรมให้ ความรู้ ๓.จัดการศึกษา ดูงาน	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำราญ
	๓.โครงการส่งเสริมการผลิต สินค้าเกษตรปลอดภัยได้ มาตรฐาน	๑.พัฒนา เกษตรกรให้ผลิต สินค้าเกษตรได้ มาตรฐานรับรอง สินค้าเกษตร	เกษตรกรทั่วไปที่ สนใจ	๖ หมู่บ้าน	๑.รับสมัคร ๒.คัดเลือกกลุ่ม ๓.อบรมให้ ความรู้	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำราญ
	๔.โครงการส่งเสริมตลาดสินค้า เกษตรปลอดภัย	๑.เกษตรกรมี ช่องทางการ จำหน่ายสินค้า เพิ่มขึ้น	เกษตรกรทั่วไปที่ สนใจ	๖ หมู่บ้าน	๑.รับสมัคร ๒.คัดเลือกกลุ่ม ๓.อบรมให้ ความรู้	๑ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๑ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๑ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๑ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๑ แห่ง	๕๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำราญ
	๕.โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงเกษตร	๑.เกษตรกรมี โอกาสสร้าง รายได้เพิ่มขึ้น	เกษตรกรทั่วไปที่ สนใจ	๖ หมู่บ้าน	๑.รับสมัคร ๒.คัดเลือกกลุ่ม ๓.อบรมให้ ความรู้	๑ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๑ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๑ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๑ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๑ แห่ง	๕๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำราญ
	๖.โครงการส่งเสริมตลาดสินค้า เกษตรออนไลน์	๑.ขยายช่อง ทางการจำหน่าย สินค้า	เกษตรกรทั่วไปที่ สนใจ	๖ หมู่บ้าน	๑.สมัคร ๒.คัดเลือกกลุ่ม ๓.อบรมให้ ความรู้	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำราญ
	๗.โครงการศึกษาดูงานเชิง ปฏิบัติการเพื่อสร้าง ผู้ประกอบการ	๑.เพิ่มช่องทาง และโอกาสทาง ธุรกิจ	เกษตรกรทั่วไปที่ สนใจ	๖ หมู่บ้าน	๑.รับสมัคร ๒.คัดเลือกกลุ่ม ๓.อบรมให้ ความรู้	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำราญ
	๘.โครงการการอบรมให้ความรู้ เรื่องการสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์	๑.เพิ่มช่องทาง และโอกาสทาง ธุรกิจ	เกษตรกรทั่วไปที่ สนใจ	๖ หมู่บ้าน	๑.รับสมัคร ๒.คัดเลือกกลุ่ม ๓.อบรมให้ ความรู้	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๒๐ ราย	๒๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำราญ

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ตำบล เป้าหมาย)	วิธี ดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
พัฒนาพื้นที่ ทรัพยากร การเกษตร	๑.โครงการส่งเสริมและพัฒนา ปรับปรุงบำรุงดิน	๑.ปรับปรุงบำรุง ดิน	เกษตรกรทั่วไปที่ สนใจ	๖ หมู่บ้าน	๑.รับสมัคร ๒.อบรมให้ ความรู้ ๓.สนับสนุน เมล็ดพันธุ์พืช	๓๕ ราย	๖๒,๕๐๐	๓๕ ราย	๖๒,๕๐๐	๓๕ ราย	๖๒,๕๐๐	๓๕ ราย	๖๒,๕๐๐	๓๕ ราย	๖๒,๕๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำราญ
	๒.โครงการการบริหารจัดการ วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อ ลดการเผา	๑.ลดการเผา	เกษตรกรทั่วไปที่ สนใจ	๖ หมู่บ้าน	๑.อบรมให้ ความรู้ ๒.จัดซื้อวัสดุทำ น้ำหมักชีวภาพ	๖๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำราญ
	๓.โครงการส่งเสริมการใช้ สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้ สารเคมี	๑.ลดการใช้ สารเคมี ๒.ลดต้นทุนการ ผลิต	เกษตรกรทั่วไปที่ สนใจ	๖ หมู่บ้าน	๑.อบรมให้ ความรู้ ๒.จัดซื้อวัสดุทำ สารชีวภัณฑ์	๖๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำราญ
	๔.โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ย อินทรีย์ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี	๑.ลดการใช้ ปุ๋ยเคมี ๒.ลดต้นทุนการ ผลิต	เกษตรกรทั่วไปที่ สนใจ	๖ หมู่ บ้าน	๑.อบรมให้ ความรู้ ๒.จัดซื้อวัสดุทำ ปุ๋ยอินทรีย์	๖๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำราญ
	๕.โครงการส่งเสริมการไถพรวน ดินเฉพาะร่องที่ปลูกพืช	๑.ลดต้นทุนการ ผลิต	เกษตรกรทั่วไปที่ สนใจ	๖ หมู่บ้าน	๑.อบรมให้ ความรู้ ๒.สาธิตในแปลง	๖๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๑๐๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำราญ
	๖.โครงการการจัดสร้างแหล่งน้ำ เพื่อการเกษตรประจำชุมชน	๑.สร้างแหล่งน้ำ เพื่อการเกษตร	แหล่งน้ำในชุมชน	๖ หมู่บ้าน	๑.คัดเลือก สถานที่ ๒.ดำเนินการขุด สระ	๒ แห่ง	๓๐๐,๐๐๐	๒ แห่ง	๓๐๐,๐๐๐	๒ แห่ง	๓๐๐,๐๐๐	๒ แห่ง	๓๐๐,๐๐๐	๒ แห่ง	๓๐๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำราญ
	๗.โครงการสร้างการรับรู้ด้านการ หยุดเผา	๑.ลดการเผา	เกษตรกรทั่วไปที่ สนใจ	๖ หมู่บ้าน	๑.อบรมให้ ความรู้ ๒.สาธิตในแปลง	๖๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำราญ
	๘.โครงการสาธิตการนำเศษวัสดุ เหลือใช้ทางการเกษตรมาเพิ่ม มูลค่า	๑.ลดการเผา	เกษตรกรทั่วไปที่ สนใจ	๖ หมู่บ้าน	๑.อบรมให้ ความรู้ ๒.สาธิตในแปลง	๖๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	๑๐๐ ราย	๕๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำ ตำบลศรีสำราญ

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ตำบล เป้าหมาย)	วิธี ดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
การแปรรูป ผลผลิต และพัฒนา ผลิตภัณฑ์	๑.โครงการส่งเสริมและ พัฒนาการแปรรูปผลผลิตทาง การเกษตร	๑.ส่งเสริมการ แปรรูปผลผลิต ทางการเกษตร และพัฒนา ผลิตภัณฑ์	เกษตรกรทั่วไปที่ สนใจ	๖ หมู่บ้าน	๑.คัดเลือกกลุ่ม เกษตรกร ๒.อบรมให้ ความรู้ ๓.ศึกษาดูงาน	๕ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๕ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๕ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๕ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๕ แห่ง	๕๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยี การเกษตรประจำ ตำบลศรีสัชนาลัย
	๒.โครงการการอบรมให้ความรู้ เรื่องการสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์	๑.ส่งเสริมการ แปรรูปผลผลิต ทางการเกษตร และพัฒนา ผลิตภัณฑ์	เกษตรกรทั่วไปที่ สนใจ	๖ หมู่บ้าน	๑.คัดเลือกกลุ่ม เกษตรกร ๒.อบรมให้ ความรู้ ๓.ศึกษาดูงาน	๕ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๕ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๕ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๕ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๕ แห่ง	๕๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยี การเกษตรประจำ ตำบลศรีสัชนาลัย
	๓.โครงการส่งเสริมการ จำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ่านช่องทาง ตลาดออนไลน์	๑.ส่งเสริมการ แปรรูปผลผลิต ทางการเกษตร และพัฒนา ผลิตภัณฑ์	เกษตรกรทั่วไปที่ สนใจ	๖ หมู่บ้าน	๑.คัดเลือกกลุ่ม เกษตรกร ๒.อบรมให้ ความรู้ ๓.ศึกษาดูงาน	๕ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๕ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๕ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๕ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๕ แห่ง	๕๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยี การเกษตรประจำ ตำบลศรีสัชนาลัย
	๔.โครงการการอบรมเชิง ปฏิบัติการการจัดทำมาตรฐาน สินค้าทางการเกษตร	๑.ส่งเสริมการ แปรรูปผลผลิต ทางการเกษตร และพัฒนา ผลิตภัณฑ์	เกษตรกรทั่วไปที่ สนใจ	๖ หมู่ บ้าน	๑.คัดเลือกกลุ่ม เกษตรกร ๒.อบรมให้ ความรู้ ๓.ศึกษาดูงาน	๕ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๕ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๕ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๕ แห่ง	๕๐,๐๐๐	๕ แห่ง	๕๐,๐๐๐	ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยี การเกษตรประจำ ตำบลศรีสัชนาลัย

ภาคผนวก

แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี

๑.๑ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวพันธุ์ดี

หลักการและเหตุผล

เกษตรกรในตำบลศรีสัชนาลัยส่วนใหญ่มีการปลูกข้าวเป็นหลัก แต่เนื่องจากระบบการผลิตของเกษตรกรยังประสบปัญหาหลายประการ เช่น ประสิทธิภาพการผลิตต่ำ ขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี ต้นทุนการผลิตสูง ขาดเทคโนโลยีการผลิตที่ถูกต้องและเหมาะสม ผลผลิตต่อไร่ต่ำ รวมทั้งได้รับผลกระทบจากเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ศัตรูพืช และโรคพืชต่าง ๆ

ประเด็นยุทธศาสตร์

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจน ของเทศบาลตำบลศรีสัชนาลัย

วัตถุประสงค์

๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดีด้านการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลรวมทั้งโรคและแมลงต่าง ๆ

๒. ส่งเสริมการกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีให้แก่เกษตรกรในชุมชน

เป้าหมาย

เกษตรกรหมู่ที่ ๑-๖ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย จำนวน ๖๐ คน

ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ – ๒๕๖๘ จำนวน ๑ ปี

งบประมาณ

๒๐,๐๐๐ บาท (ต่อครั้งต่อปี)

วิธีการดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรและพื้นที่
๒. กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว
๓. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
๔. ติดตามประเมินผลโครงการ

ตัวชี้วัด

๑. เกษตรกรได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะ จำนวน ๖๐ คน
๒. มีพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีในตำบลศรีสัชนาลัย อย่างน้อย จำนวน ๖๐ ไร่

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลศรีสัชนาลัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ ต่อระบบการผลิตข้าวพันธุ์ดี
๒. มีการกระจายตัวของเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีในพื้นที่ตำบลศรีสัชนาลัย
๓. ลดการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลรวมทั้งโรคและแมลงต่างๆ

๑.๒ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้และการทำการเกษตรแบบผสมผสาน

หลักการและเหตุผล

ระบบเกษตรผสมผสานเป็นรูปแบบหนึ่งของระบบเกษตรกรรมที่มีกิจกรรมตั้งแต่ ๒กิจกรรมขึ้นไปในพื้นที่เดียวกัน ภายใต้การเกื้อกูลประโยชน์ต่อกันและกันอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยอาศัยหลักการอยู่ร่วมกันระหว่างพืช สัตว์ และสิ่งแวดล้อมการอยู่ร่วมกันอาจจะอยู่ในรูปความสัมพันธ์ระหว่างพืชกับพืช พืชกับสัตว์ หรือสัตว์กับสัตว์ก็ได้ ระบบเกษตรผสมผสานจะประสบผลสำเร็จได้ จะต้องมีการวางรูปแบบและดำเนินการ โดยให้ความสำคัญต่อกิจกรรมแต่ละชนิดอย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม มีการใช้แรงงาน เงินทุน ที่ดิน ปัจจัยการผลิตและทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนรู้จักนำวัสดุเหลือใช้จากการผลิตชนิดหนึ่งมาหมุนเวียนใช้ประโยชน์กับการผลิตอีกชนิดหนึ่งกับการผลิตอีกชนิดหนึ่งหรือหลายชนิดภายในไร่นาแบบครบวงจร ดังนั้นจึงเป็นระบบที่นำไปสู่การเกษตรแบบยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจนของเทศบาลตำบลศรีสัชนาลัย

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้เรื่องการทำเกษตรแบบผสมผสาน

เป้าหมาย

เกษตรกรหมู่ที่ ๑-๖ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย จำนวน ๖๐ คน

ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ – ๒๕๖๘ จำนวน ๑ ปี

งบประมาณ

๕๐,๐๐๐ บาท (ต่อครั้งต่อปี)

วิธีการดำเนินงาน

๑. รับสมัครเกษตรกรที่สนใจ
๒. จัดอบรมและทัศนศึกษาดูงาน
๓. ให้คำแนะนำและติดตามประเมินผล

ตัวชี้วัด

เกษตรกร จำนวน ๖๐ คน มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการทำเกษตรแบบผสมผสาน

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลศรีสัชนาลัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการทำเกษตรแบบผสมผสาน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในไร่นาของตนเองได้

๑.๓ โครงการส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด

หลักการและเหตุผล

การใช้พื้นที่เพื่อทำการเกษตรในปัจจุบันกระทำกันอย่างต่อเนื่อง ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ เนื่องจากโครงสร้างดินเสื่อมขาดอินทรีย์วัตถุที่ทำให้ดินร่วนซุย การแก้ไขปัญหานี้สามารถทำได้โดยใช้ปุ๋ยชีวภาพช่วยในการปรับปรุงบำรุงดิน ซึ่งในปัจจุบันนิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย และมีหน่วยงานต่าง ๆ ส่งเสริมให้เกษตรกรทำขึ้นใช้เอง โดยปรับใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

ประเด็นยุทธศาสตร์

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจน ของเทศบาลตำบลศรีสัชนาลัย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ ที่สามารถผลิตได้เอง โดยใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น
๒. เกษตรกรลดความเสี่ยงต่อสารเคมีที่ใช้
๓. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกรทั่วไปในชุมชน

เป้าหมาย

เกษตรกรหมู่ที่ ๑-๖ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย จำนวน ๖๐ คน

ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ – ๒๕๖๘ จำนวน ๑ ปี

งบประมาณ

๑๐,๐๐๐ บาท (ต่อครั้งต่อปี)

วิธีการดำเนินงาน

๑. รับสมัครเกษตรกรที่สนใจ
๒. จัดอบรม/ถ่ายทอดเทคโนโลยี
๓. จัดทำแปลงส่งเสริม/แปลงสาธิต
๔. ติดตามประเมินผล

ตัวชี้วัด

เกษตรกรได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะ จำนวน ๖๐ คน

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลศรีสัชนาลัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยและการผลิตปุ๋ยชีวภาพ
๒. ลดต้นทุนการผลิต
๓. ปรับปรุงบำรุงดินให้มีสภาพดีขึ้น
๔. เกิดกลุ่มเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือกันเองในชุมชน

๒. แผนลงทุน

๒.๑ โครงการส่งเสริมอาชีพการทำผลิตภัณฑ์ในครัวเรือนจากวัสดุท้องถิ่น

หลักการและเหตุผล

จากการดำรงชีวิตของประชาชนทั่วไป มีการใช้สารชำระล้าง เช่น น้ำยาล้างจาน ผงซักฟอก กันทุกครัวเรือน ซึ่งประชาชนทั่วไปสามารถผลิตเองได้ แต่ยังคงขาดความรู้และทักษะ ดังนั้น หากมีการนำเอาความรู้และเทคโนโลยีเข้าไปถ่ายทอดร่วมกับการปรับใช้วัสดุในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ย่อมทำให้ประชาชนลดรายจ่ายในครัวเรือนลง ทั้งยังสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายได้ในอนาคต

ประเด็นยุทธศาสตร์

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจน ของเทศบาลตำบลศรีสัชนาลัย

วัตถุประสงค์

๑. ลดรายจ่ายภายในครัวเรือน
๒. ส่งเสริมด้านทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ

เป้าหมาย

เกษตรกรหมู่ที่ ๑-๖ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย จำนวน ๖๐ คน

ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ – ๒๕๖๘ จำนวน ๑ ปี

งบประมาณ

๒๐,๐๐๐ บาท (ต่อครั้งต่อปี)

วิธีการดำเนินงาน

๑. รับสมัครเกษตรกรที่สนใจ
๒. จัดอบรม/ถ่ายทอดเทคโนโลยี
๓. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์สำหรับดำเนินการ (บางส่วน)
๔. ติดตามประเมินผล

ตัวชี้วัด

เกษตรกรได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะ จำนวน ๖๐ คน

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลศรีสัชนาลัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. สามารถทำผลิตภัณฑ์ไว้ใช้ในครัวเรือนได้ ทำให้ลดรายจ่ายในครัวเรือน
๒. เพิ่มทักษะด้านอาชีพให้แก่เกษตรกร

๓. แผนฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๑ โครงการส่งเสริมการจัดทำสวนสมุนไพรประจำครัวเรือนและชุมชน

หลักการและเหตุผล

สมุนไพรอยู่คู่กับการดำเนินชีวิตประจำวันของคนไทยมาเป็นระยะเวลานาน สมุนไพรหลายชนิดสามารถนำมาสกัดทำเป็นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชได้ เช่น สะเดา หางไหล เป็นต้น ซึ่งเกษตรกรสามารถผลิตไว้ใช้เองได้ หากมีแหล่งรวบรวมสมุนไพรไว้ในชุมชน เกษตรกรก็จะสามารถหาวัตถุดิบได้สะดวก และเกิดการรวมกลุ่มกันเพื่อผลิตสารสกัดสมุนไพร ไว้ใช้ทดแทนการใช้สารเคมี และยังเป็นการลดภาวะโลกร้อนอีกทางหนึ่ง

ประเด็นยุทธศาสตร์

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจน ของเทศบาลตำบลศรีสัชนาลัย
วัตถุประสงค์

๑. เกษตรกรมีสมุนไพรไว้ในชุมชน
๒. ลดรายจ่าย
๓. มีวัตถุดิบในการผลิตสารสกัดชีวภาพ
๔. ลดภาวะโลกร้อน

เป้าหมาย

เกษตรกรหมู่ที่ ๑-๖ ตำบลศรีสัชนาลัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย จำนวน ๖๐ คน

ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ – ๒๕๖๘ จำนวน ๑ ปี

งบประมาณ

๑๐,๐๐๐ บาท (ต่อครั้งต่อปี)

วิธีการดำเนินงาน

๑. รับสมัครเกษตรกรที่สนใจ
๒. จัดอบรม/ถ่ายทอดเทคโนโลยี
๓. สนับสนุนพันธุ์สมุนไพร (บางส่วน)
๔. ติดตามประเมินผล

ตัวชี้วัด

เกษตรกรได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะ จำนวน ๖๐ คน

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลศรีสัชนาลัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรมีสมุนไพรไว้ในชุมชน ลดรายจ่าย มีวัตถุดิบในการผลิตสารสกัดชีวภาพ และลดภาวะโลกร้อน